

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΝΙΚ. Σ. ΜΠΑΞΕΒΑΝΑΚΙ Δ. Φ.
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Ε' ΤΑΞΕΩΣ
ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ
ΤΩΝ ΆΛΛΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΝ (ΜΕΤΑ ΛΕΞΙΑΟΓΙΟΥ)

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Βιάζεσθαι οὐχ ὅστιν
οὗτοι πατέρων οὔτε μητέρα,
πολὺ δὲ τούτων ἔτι ἡπτὸν
τὴν Πατρίδα.

Τιμᾶται μετά τοῦ βιβλιόσημου καὶ φόρου δρχ. 11.50
Βιβλιόσημον καὶ Φόρος Ἀναγκαστ. Δανείου δραχ. 3.90

*Αριθμός ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως 37434

*Ἀριθ. ἀδείας κυκλοφορίας 45.420

24 - 6 - 36

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α. Ε.
Οδός Πεσματζόγλου 3δ καὶ Ἰπποκράτους 23

1936

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

1936 ΠΛΑ

ΝΙΚ. Σ. ΜΠΑΞΕΒΑΝΑΚΙ Δ. Φ.
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Ε' ΤΑΞΕΩΣ
ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ
ΤΩΝ ΆΛΛΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΝ (ΜΕΤΑ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ)

Αριθμός έγκρ. αποφάσεως 37434
28 Ιουλ. 1930

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Αντίτυπα 2.000

Βιβλίζεσθαι οὐχ δύον
οὐτε πατέρα οὐτε μητέρα,
πολὺ δέ τούτον ἔνι ήττον
τῆν Πατρίδα.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,,

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α. Ε.
Οδός Πεσματζόγλου 3^ο καὶ Ἰπποκράτους 23

1936

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουν τὴν σφραγῖδα τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς «Ἐστίας».

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ, Ηεραικλέους 90

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝ

(Η ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΕΟΥ, ΗΘΙΚΟΣ)

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΩΚΡΑΤΗΣ · ΚΡΙΤΩΝ

I. Σω. Τί τηγνικάδες ἀφίξαι, ὁ Κρίτων; ή οὐ πρῷος;
ἔτι ἔστιν;

Κρ. Ηάνῳ μὲν οὖν.

Σω. Ηγνίκα μάλιστα;

Κρ. Ὁρθρος βαθύς.

Σω. Θαυμάζω, ὅπως ἡθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμωτηρίου
φύλαξ ὑπακούσαι.

Κρ. Ξυνήθης; ἢδη μοι ἔστιν, ὁ Σώκρατες, διὰ τὸ πολ-
λάκις δεῦρο φοιτᾶν, καὶ τι καὶ εὐηργέτηται; ὑπ' ἐμοῦ.

Σω. Ἀρτὶ; δὲ ἥκεις; η πάλαι;

Κρ. Ἐπιεικῶς πάλαι.

Σω. Εἴτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ
παρακαλήσαι;

Κρ. Οὐ μὰ τὸν Δί, ὁ Σώκρατες, οὐδὲ ἂν αὐτὸς ἡθελον
ἐν τοσαύτῃ τε ἀγρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἰναι· ἀλλὰ καὶ σοῦ πά-
λαι θαυμάζω αἰσθανόμενος; ὡς ἡδέως καθεύδεις; καὶ ἐπί-
τηδέες σε οὐκ ἥγειρον, ίνα ως ἡδιστα διάγγεις. Καὶ πολ-
λάκις μὲν δή σε καὶ πρότερον ἐν παντὶ τῷ βίῳ γένδαιμό-
νισα; τοῦ τρόπου, πολὺ δὲ μάλιστα ἐν τῇ νῦν παρεστώσῃ
ξυμφορᾷ, ὡς ἔχοντος αὐτὴν καὶ πράως φέρεις.

Σω. Καὶ γάρ ἄν, ὁ Κρίτων πλημμελές* εἴγι ἀγανακτεῖν τηλικοῦτον* ὅντα, εἰ* δεῖ γῆδη τελευτᾶν.

Κρ. Καὶ ἀλλοι, ὁ Σώκρατες, τηλικοῦτοι ἐν τοιαύταις ἔμφοραις ἀλίσκονται*, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοὺς ἐπιλύεται* ή γλικία τοῦ μὴ* οὐχὶ ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ.

Σω. "Εστι* ταῦτα. Ἀλλὰ τί δὴ* οὗτοι* πρὸ ἀφίξαι;

Κρ. Ἀγγελίαν, ὁ Σώκρατες, φέρων χαλεπήν*, οὐ σοί, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτγδείοις* πᾶσι καὶ χαλεπήν καὶ βαρεῖαν, γην ἐγώ, ὡς ἐμοὶ δοκῶ*, ἐν* τοῖς βαρύτατ' ἄν ἐνέγκαιμι*.

Σω. Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον* ἀφίκεται ἐκ Δήλου, οὐ δεῖ ἀφικομένου τεθνάναι με;

Κρ. Οὖ* τοι δὴ ἀφίκεται, ἀλλὰ δοκεῖ μέν* μοι γῆσειν τήμερον*, ἐξ ὃν ἀπαγγέλλουσιν γῆκοντές τινες ἀπὸ Σουνίου καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. Δῆλον οὖν ἐκ τούτων τῶν ἀγγελιῶν*, δτι γῆσει τήμερον καὶ ἀνάγκη δὴ ἐς* αὔριον ἔσται, ὁ Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾶν*.

II. Σω. Ἀλλ', ὁ Κρίτων, τύχῃ* ἀγαθῇ. Εἰ ταύτῃ* τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτῃ ἔστω. Οὐ μέντοι οἷμαι γῆσειν αὐτὸ τήμερον.

Κρ. Πόθεν τοῦτο τεκμαίρει*;

Σω. Ἐγώ σοι ἔρω. Τῇ γάρ που* ὑστεραίᾳ* δεῖ με ἀποθνήσκειν ἢ γῆ ἄν ἐλθῃ τὸ πλοῖον.

Κρ. Φασι* γέ τοι δὴ οἱ τούτων κύριοι*.

Σω. Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης* ἥμέρας οἷμαι αὐτὸ γῆσειν, ἀλλὰ τῆς ἑτέρας. Τεκμαίρομαι* δὲ ἐκ τινος ἐνύπνιου, ὃ ἔστρακα διλύγον πρότερον, ταύτης τῆς νυκτός· καὶ κινδυνεύεις* ἐν καιρῷ* τινι οὐκ ἐγείραί με.

Κρ. Ἡν δὲ δὴ τί τὸ ἐνύπνιον;

Σω. Ἐδόκει τίς μοι γυνὴ προσελθοῦσα καλὴ* καὶ εὐειδής, λευκὰ ἵματα ἔχουσα, καλέσαι* με καὶ εἰπεῖν, ὁ Σώκρατες,

ἡματί κεν* τριτάτῳ* Φθίην ἐριβωλον* ἵκοιο.

Κρ. Ἀτοπον^{*} τὸ ἐνύπνιον, ὁ Σόνκρατες.

Σω. Ἐναργὲς^{*} μὲν^{*} οὖν, ὃς γ' ἔμοι δοκεῖ, ὁ Κρίτων.

III. Κρ. Λίαν γε, ως ἔοικε. Ἄλλ', ωδαιμόνιε^{*} Σόνκρατες, ἔτι καὶ νῦν ἔμοι πιθοῦ^{*} καὶ σώθητι^{*}. ως ἔμοι, ἐὰν οὐ ἀποθάνῃς, οὐ μία ἔνυπνορά ἔστιν, ἀλλὰ χωρὶς^{*} μὲν τοῦ ἐστερῆσθαι^{*} τοιούτου ἐπιτηδείου, οἷον ἐγὼ οὐδένα μήποτε εὑρήσω, ἔτι δὲ καὶ πολλοὶς δόξω, οὗ ἔμε καὶ σὲ μὴ καλῶς ἴσασιν, ως οἰός^{*} τ' ὅν σε σφίζειν, εἰ γέθελον ἀναλίσκειν^{*} χρήματα, ἀμελῆσαι^{*}. Καίτοι^{*} τίς ἂν αἰσχύλον^{*} εἴη ταῦτης δόξα^{*} ἡ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι^{*} ἢ φίλους; οὐ γάρ πείσονται οἱ πολλοί^{*}, ως σὺ αὐτὸς οὐκ γέθελγες ἀπιέναι ἐνθένδε, γῆμῶν προθυμουμένων^{*}.

Σω. Ἄλλὰ τέ γῆμην, ὁ μακάριε^{*} Κρίτων, οὕτω τῆς τῶν πολλῶν δόξης^{*} μέλει^{*}; οἱ γάρ ἐπιεικέστατοι^{*}, ών μαλλον ἀξιον φροντίζειν, γρήγοροι^{*} αὐτὰ οὕτω πεπράχθαι, ὥσπερ ἄν πραγμή.

Κρ. Ἄλλ' ὁρᾶς^{*} δή, ὅτι ἀνάγκη, ὁ Σόνκρατες, καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλειν^{*}. Αὐτὰ δὲ δηλα^{*} τὰ παρόντα^{*} νῦν^{*}, ὅτι οἱοί τ' εἰσὶν οἱ πολλοί οὐ τὰ σμικρότατα τῶν κακῶν ἐξεργάζεσθαι^{*}, ἀλλὰ τὰ μέγιστα σχεδόν, ἐάν τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλημένος^{*} ἦ.

Σω. Εἰ^{*} γάρ ὥφελον^{*}, ὁ Κρίτων, οἱοί τ' εἰναι οἱ πολλοί^{*} τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ίνα οἱοί τ' γέσαν αὖ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα, καὶ καλῶς ἄν εἰχε^{*} νῦν δὲ οὐδέτερα^{*} οἱοί τε οὕτε γάρ φρόνιμον οὕτε ἀφρονα^{*} διυνατοὶ ποιῆσαι, ποιοῦσι δὲ τοῦτο, ὅτι ἄν τύχωσιν.

IV. Κρ. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω· τάδε δέ, ὁ Σόνκρατες, εἰπέ μοι ἀρά γε μὴ ἔμοι προιμγθεῖ^{*} καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, μή^{*}, ἐὰν σὺ ἐνθένδε ἐξέλθῃς, οἱ συκοφάνται^{*} γῆμην πράγματα^{*} παρέχωσιν^{*} ώς σὲ ἐνθένδε ἐκκλέψας^{*} καὶ ἀναγκασθῶμεν ἦ καὶ πᾶσαν τὴν οὐσίαν^{*} ἀποθαλεῖν^{*} ἢ συχνὰ χρήματα ἦ ἄλλο τι πρὸς τούτοις παθεῖν; εἰ γάρ^{*} τι

τοιοῦτον φοβεῖ*, ἔασον* αὐτὸς χαίρειν· γάρ που* δέκαιοι* ἐσμεν σώσαντές σε κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον καί, ἐὰν δέη*, ἔτι τούτου μεῖζω, ἀλλ' ἐμοὶ πείθου καὶ μὴ ἄλλως* ποίει.

Σω. Καὶ ταῦτα προμηθοῦμαι*, ὁ Κρίτων, καὶ ἄλλα πολλά.

Κρ. Μήτε τοῖνυν* ταῦτα φοβοῦ· καὶ γάρ οὐδὲ πολὺ τάργύριόν ἔστιν, ὃ θέλουσι λαβόντες* τινὲς σῶσαι σε καὶ ἔξαγαγεῖν ἐνθένδε. "Ἐπειτα οὐχ ὅράς τούτους τοὺς συκοφάντας ὡς εἰτελεῖς* καὶ οὐδὲν ἂν δέοι* ἐπ' αὐτοὺς πολλοῦ ἀργυρίου; σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χρήματα, ὡς ἐγὼμαι*, ἵνανά· ἔπειτα καὶ εἴ τι ἐμοὶ κηδόμενος* οὐκ οἴει δεῖν ἀναλίσκειν* τάμιά, ξένοι οὗτοι ἐνθάδε ἔτοιμοι* ἀναλίσκειν· εἰς δὲ καὶ κεκόμικεν ἐπ' αὐτὸς τοῦτο ἀργύριον ἵνανόν, Συμίας* ὁ Θηραῖος· ἔτοιμος* δὲ καὶ Κέθης καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνυ. "Ωστε, ὅπερ* λέγω, μήτε ταῦτα φοβούμενος* ἀποκάμψῃς σαυτὸν σῶσαι μήτε, ὃ ἔλεγχος ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχερές* σοι γενέσθω, δτι οὐκ ἂν ἔχοις* ἐξελθόντι, ὃ, τι χρῆστον σαυτῷ· πολλαχοῦ* μὲν γάρ καὶ ἄλλοσσε*, δποι ἂν ἀφίκη, ἀγαπήσουσι* σε· ἐὰν δὲ βούλη εἰς Θετταλίαν ἰέναι*, εἰσὶν ἐμοὶ ἐκεῖ ξένοι, οἵ σε περὶ πολλοῦ ποιήσονται* καὶ ἀσφάλειάν σοι παρέξονται, ὥστε σὲ μηδένα λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν. *

V. "Ετι δέ, ὁ Σώκρατες, οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι*, ἔξον* σωθῆναι* καὶ τοιαῦτα σπεύδεις* περὶ σεαυτὸν γενέσθαι, ἀπερ ἂν καὶ οἱ ἔχθροί σου σπεύσαιεν τε καὶ ἔσπευσαν, σὲ διαφείξαι* βουλήμενοι. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τοὺς υἱεῖς* τοὺς σαυτοῦ ἔμοιγε* δοκεῖς προσδιδόναι*, οὓς σοι ἔξον* καὶ ἐκθρέψαι* καὶ ἐκπαιδεῦσαι οἰχήσει* καταλιπὼν καὶ τὸ σὸν μέρος*, ὃ, τι ἂν τύχωσι, τοῦτο πράξουσι*. τεῦξονται* δέ, ὡς τὸ εἰκός*, τοιούτων, οιάπερ εἰωθε* γίγνεσθαι ἐν ταῖς ὀρφανίαις* περὶ τοὺς

ἱρφανούς. Ἡ γὰρ οὐ χρὴ ποιεῖσθαι* παιδας ἢ ἔυνδιαιταλα-
πωρεῖν* καὶ τρέφοντα* καὶ παιδεύοντα*. σὺ δέ μοι δοκεῖς
τὰ ραθυμιότατα* αἰρεῖσθαι*. χρὴ δέ, ἀπερ ἂν ἀνὴρ ἀγαθὸς*
καὶ ἀνδρεῖος ἔλοιτο*, ταῦτα αἰρεῖσθαι, φάσκοντά γε δὴ
ἀρετῆς διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπιμελεῖσθαι*. ὡς ἔγωγε* καὶ
ὑπὲρ* σοῦ καὶ ὑπὲρ γῆμῶν τῶν σῶν ἐπιτηδείων αἰσχύνομαι*,
μή δέξῃ ἄπαν τὸ πρᾶγμα* τὸ περὶ σὲ ἀνανδρίᾳ τινί, τῇ γῆμε-
τέρᾳ, πεπράχθαι, καὶ γὴ εἴσοδος τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστή-
ριον, ὡς εἰσῆλθεν, ἐξὸν μή εἰσελθεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγών*, ὡς
ἐγένετο, καὶ τὸ τελευταῖον δὴ τουτί, ὥσπερ κατάγελως* τῆς
πράξεως, κακίᾳ* τινὶ καὶ ἀνανδρίᾳ τῇ γῆμετέρᾳ διαπεφευγέ-
ναι* γῆμᾶς δοκεῖν, οἵτινές* σε οὐχὶ ἐσώσαιμεν, οὐδὲ σὺ σαυ-
τόν, οἶόν τε ἔν* καὶ δυνατόν, εἴ τι καὶ σμικρὸν γῆμῶν ὅφελος
ἡν. Ταῦτ' οὖν, ὁ Σώκρατες, ὅρα*, μή ἀμα* τῷ κακῷ καὶ
αἰσχρῷ* ἢ σοὶ τε καὶ γῆμιν. Ἀλλὰ βουλεύου*, μᾶλλον* δὲ
οὐδὲ βουλεύεσθαι ἔτι ὥρα, ἀλλὰ βεβουλεῦσθαι*. Μία δὲ
βουλή*: τῆς γὰρ ἐπιούσης* νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πεπρά-
χθαι. Εἴ δέ τι περιμενοῦμεν, ἀδύνατον καὶ οὐκέτι* οἶόν τε.
Ἀλλὰ πάντὶ τρόπῳ, ὁ Σώκρατες, πείθου* μοι καὶ μηδαμῶς
ἄλλως* ποίει.

VI. Σω. Ὡ φίλε Κρίτων, γὴ προθυμία σου πολλοῦ ἀξία,
εἰ μετά τινος δρθότητος* εἴη; εἰ δὲ μή, ὅσῳ μείζων, το-
σούτῳ χαλεπωτέρᾳ· Σκοπεῖσθαι* οὖν χρὴ γῆμᾶς, εἴτε ταῦτα
πρακτέον* εἴτε μή; ὡς ἔγὼ οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ¹
τοιοῦτος, οἷος* τῶν ἐμῶν μηδενὶ ἀλλιῷ πείθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ*,
ὅς ἂν μοι λογιζομένῳ* βέλτιστος φαίνηται. Τοὺς δὲ λόγους,
οὓς ἐν τῷ ἔμπροσθεν* ἔλεγον, οὐ δύναμαι νῦν ἐκβαλεῖν*,
ἐπειδή* μοι γῆδε ἡ τύχη* γέγονεν, ἀλλὰ σχεδόν τι ὅμοιοι
φαίνονται μοι καὶ τοὺς αὐτοὺς πρεσβεύω* καὶ τιμῶ*, οὓς
περ καὶ πρότερον· ὃν ἐὰν μή βελτίω* ἔχωμεν λέγειν ἐν τῷ
παρόντι, εὐ̄ ζοθι, στὶ οὐ μή σοι ἔνγκωρήσω, οὐδὲ ἂν
πλείον τῶν νῦν παρόντων ἢ τῶν πολλῶν* δύναμις ὥσπερ

παιδας γημάς μορφιολύττηται* δεσμοὺς* καὶ θανάτους* ἐπι-
πέμπουσα* καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις*. Πώς οὖν ἂν μετριώ-
τατα* σκοπούμεθα* αὐτά; εἰ πρῶτον μὲν τοῦτον τὸν λό-
γον ἀναλάθοιμεν*, ὃν σὺ λέγεις περὶ τῶν δοξῶν*, πό-
τερον, καλῶς ἐλέγετο ἐκάστοτε* γῆ οὖ, ὅτι ταῖς μὲν δεῖ τῶν
δοξῶν προσέχειν* τὸν νοῦν, ταῖς δὲ οὖ· γῆ, πρὶν μὲν ἐμὲ δεῖν*
ἀποθηγῆσκειν, καλῶς ἐλέγετο, νῦν δὲ κατάδηλος* ἄρα* ἐγέ-
νετο, ὅτι ἀλλως* ἔνεκα* λόγου ἐλέγετο, γην δὲ παιδιά* καὶ
φλυαρία ως ἀληθῶς*; ἐπιθυμῶ δ' ἔγωγε ἐπισκέψασθαι*, ὁ
Κρήτων, κοινῇ* μετὰ σου, εἴ τι μοι ἀλλοιότερος* φανεῖται,
ἐπειδὴ* ὅδε ἔχω*, γῆ ὁ αὐτός, καὶ ἔάσομεν χαίρειν* γῆ πει-
σόμεθα αὐτῷ. Ἐλέγετο δέ πως, ως ἐγήραι*, ἐκάστοτε*
ὅδε* ὑπὸ τῶν οἰομένων* τι* λέγειν, ὥσπερ νῦν* δὴ ἐγὼ
ἔλεγον, ὅτι τῶν δοξῶν, τὰς οἱ ἀνθρώποι δοξάζουσι*, δέοι*
τὰς μὲν περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι*, τὰς δὲ μή. Τοῦτο πρὸς
θεῶν, ὁ Κρήτων, οὐ δοκεῖ καλῶς σοι λέγεσθαι; σὺ γάρ,
ὅσα γε τάνθρωπεια*, ἐκτὸς* εἴ τοῦ μέλλειν ἀποθηγῆσκειν αὐ-
ριον καὶ οὐκ ἂν σε παρακρούοι* γῆ παροῦσα ἔυμφορά· σκέ-
πει* δή· οὐχ ἵκανως* δοκεῖ σοι λέγεσθαι, ὅτι οὐ πάσας χρὴ
τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν*, ἀλλὰ τὰς μέν, τὰς δ' οὐ;
οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶν μέν, τῶν δ' οὐ; τί φύς; ταῦτα
οὐχὶ καλῶς* λέγεται;

Κρ. Καλῶς.

Σω. Οὐκοῦν* τὰς μὲν χρηστὰς* τιμᾶν* τὰς δὲ πονη-
ρὰς* μή;

Κρ. Ναι.

Σω. Χρησταὶ δὲ οὐχ αἱ τῶν φρονίμων, πονηραὶ δὲ αἱ
τῶν ἀφρόνων*;

Κρ. Πῶς δ' οὖ;

VII. Σω. Φέρε* δή, πώς αἱ τὰ τοιαῦτα ἐλέγετο; γυ-
μναζόμενος* ἀνὴρ καὶ τοῦτο πράττων* πότερον παντὸς ἀν-
δρὸς* ἐπικίνδυνος καὶ φόγιφ καὶ δέξῃ τὸν νοῦν προσέχει γῆ ἐνδε-

μόνου ἐκείνου, ὃς ἂν τυγχάνῃ ιατρὸς ἢ παιδοτρίθης* ὅν;

Κρ. Ἐνὸς μόνου.

Σω. Οὐκοῦν φοβεῖσθαι χρὴ τοὺς φόγους καὶ ἀσπάζεσθαι* τοὺς ἐπαίνους τοὺς τοῦ ἑνὸς ἐκείνου, ἀλλὰ μὴ τοὺς τῶν πολλῶν.

Κρ. Δῆλα* δή.

Σω. Ταύτῃ* ἀρα αὐτῷ πρακτέον* καὶ γυμναστέον* καὶ ἔδεστέον* γε καὶ ποτέον*, ἢ* ἂν τῷ ἐνὶ δοκῇ, τῷ ἐπιστάτῃ* καὶ ἐπαίνοντι* μᾶλλον ἢ ἢ ξύμπασι τοῖς ἄλλοις.

Κρ. Ἐστι* ταῦτα.

Σω. Εἰεν*. ἀπειθήσας* δὲ τῷ ἐνὶ καὶ ἀτιμάσας* αὐτοῦ τὴν δέξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, τιμήσας* δὲ τοὺς τῶν πολλῶν καὶ μηδὲν ἐπαίσνων*, ἀρα οὐδὲν κακὸν πείσεται*:

Κρ. Πῶς* γάρ οὖ;

Σω. Τί δ' ἔστι τὸ κακὸν τοῦτο καὶ ποῖ* τείνει* καὶ εἰς τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος*;

Κρ. Δῆλον, ὅτι εἰς τὸ σῶμα* τοῦ ο γάρ διέλλυσε*.

Σω. Καλῶς λέγεις. Οὐκοῦν καὶ τὰλλα, ω̄ Κρίτων, οὕτως, ἵνα μὴ πάντα διώμεν*, καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ δίκων καὶ αἰσχρῶν* καὶ καλῶν* καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ δὲν νῦν ἢ βουλῆς* ήμιν ἔστι, πότερον, τῇ τῶν πολλῶν δέξῃ δεῖ ημᾶς ἐπειθα, καὶ φοβεῖσθαι αὐτὴν ἢ τῇ τοῦ ἑνός, εἴ τίς ἔστιν ἐπαίνων*, δὲν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι μᾶλλον ἢ ξύμπαντας τοὺς ἄλλους; φέτας μὴ ἀκολουθήσομεν, διαφθεροῦμεν* ἐκεῖνο καὶ λωβησάμεθα*, ὁ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον* ἐγίγνετο, τῷ δὲ δίκαιῳ ἀπόλλυτο*.

"Η οὐδέν ἐστι τοῦτο ;

Κρ. Οἷμαι ἔγωγε, ω̄ Σώκρατες.

VIII. Σω. Φέρε* δή, ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ ὑγιεινοῦ* μὲν βέλτιον γιγνόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους* δὲ διαφθειρόμενον, διολέσωμεν*, πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαίσνων δέξῃ, ἡρα βιω-

τὸν* ἡμῖν ἔστι διεφθαρμένου* αὐτοῦ ; ἔστι δέ που* τοῦτο τὸ σῶμα· γί σύχι;

Κρ. Ναι.

Σω. Ἀρ' οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἔστι μετὰ μοχθηροῦ* καὶ διεφθαρμένου σώματος ;

Κρ. Οὐδαμῶς.

Σω. Ἀλλὰ μετ' ἐκείνου ἀρ' ἡμῖν βιωτὸν διεφθαρμένου, ὃ τὸ ἀδικον μὲν λιθάται*, τὸ δὲ δίκαιον δινήσιν* ; γί φαυλότερον ἡγούμενα εἶναι τοῦ σώματος ἐκεῖνο, ὃ τί ποτ' ἔστι τῶν ἡμετέρων, περὶ ὃ γί τε ἀδικία καὶ γί δικαιοσύνη ἔστιν ;

Κρ. Οὐδαμῶς*.

Σω. Ἀλλὰ τιμιότερον* ;

Κρ. Πολύ γε.

Σω. Οὐκ ἄρα, ὃ βέλτιστε, πάνυ ἡμῖν οὕτω* φροντιστέον*, τί ἐροῦσιν* οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐπαΐων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ὁ εἰς, καὶ αὐτὴν γί ἀλγήθεια. "Ωστε πρῶτον μὲν ταύτη οὐκ ὀρθῶς εἰσηγεῖ*, εἰσηγούμενος* τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων. Ἀλλὰ μὲν δῆ, φαίνεται γέ τις, οἵτινες τε εἰσὶν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκτιννύναι*.

Κρ. Φαίνεται γέ τις, ὃ Σώκρατες.

Σω. Ἀλγή λέγεις· ἀλλ', ὃ θαυμάστε*, οὗτος τε ὁ λόγος, ὃν διελγήλθαμεν*, ἔμοιγε δοκεῖ ὅμοιος εἶναι καὶ πρότερον καὶ τόνδε αὖ σκόπει, εἰ ἔτι μένει* ἡμῖν γί οὖ, οὗτοι οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου* ποιητέον*, ἀλλὰ τὸ εὑζῆν*.

Κρ. Ἀλλὰ μένει*.

Σω. Τὸ δὲ εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὅτι ταῦτόν ἔστι, μένει γί οὖ μένει ;

Κρ. Μένει §

IX. Σω. Οὐκοῦν ἐκ τῶν ὅμολογουμένων* τοῦτο σκε-

πτέον*, πότερον δίκαιον ἐμὲ ἐνθένδε πειράσθαι* ἔξιέναι* μὴ ἀφίέντων* Ἀθηναίων ἡ σὺ δίκαιον καὶ ἐὰν μὲν φαίνηται δίκαιον, πειρώμεθα, εἰ δὲ μή, ἐῶμεν*. "Ἄς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις* περὶ τε ἀναλόσεως χρημάτων καὶ δόγης καὶ παῖδων τροφῆς*, μὴ* ὡς ἀληθῶς ταῦτα, ὁ Κρίτων, σκέμματα* ἢ τῶν ῥᾳδίως ἀποκτινύντων* καὶ ἀναθυμοκρένων* γ' ἄν, εἰ σοὶ τε ἡσαν, σύδενι ἔνι νῷ*, τούτων τῶν πολλῶν. 'Ημῖν δ', ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτως αἴρει*, μὴ σύδεν ἄλλο σκεπτέον ἢ ἢ, ὅπερ νῦν* δὴ ἐλέγομεν, πότερον δίκαια πράξουμεν καὶ χρήματα τελοῦντες* τούτοις, τοῖς ἐμὲ ἐνθένδε ἔξάξουσι*, καὶ χάριτας* καὶ αὐτοὶ ἔξαγοντές τε* καὶ ἔξαγόμενοι* ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀδικήσομεν ταῦτα πάντα ποιοῦντες· καν φαινόμεθα ἀδικα αὐτὰ ἐργαζόμενοι*, μὴ σὺ δέῃ ὅπολογίζεσθαι* οὔτ' εἰ ἀποθηγήσκειν δεῖ παραμένοντας* καὶ ἡσυχίαν ἀγοντας* οὔτ' εἰ ἄλλο διοῦν* πάσχειν πρὸ* τοῦ ἀδικεῖν.

Κρ. Καλῶς μέν μοι δοκεῖς λέγειν, ὁ Σώκρατες, ὅρα* δέ, τί ὀρθόμεν·

Σω. Σκοπῶμεν*, ὁ γαθέ, κοινῇ καὶ, εἰ πῃ ἔχεις ἀντιλέγειν*, ἐμοῦ λέγοντος*, ἀντίλεγε καὶ σοι πείσομαι εἰ δὲ μή, παῖσαι γέρη, ὁ μακάριε*, πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον, ὃς χρή ἐνθένδε, ἀκόντων* Ἀθηναίων, ἐμὲ ἀπιέναι*. ὡς ἔγω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι* πείσας* σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ μὴ ἀκοντος*. "Ορα δὲ δὴ τὴς σκέψεως τὴν ἀρχήν, ἐάν σοι ἴκανως* λέγηται, καὶ πειρώ* ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον*, ἢ ἄν μάλιστα* οἴη.

Κρ. Ἄλλὰ πειράσομαι.

Σω. Οὐδενὶ τρόπῳ φαμὲν* ἑκόντας* ἀδικητέον* εἶναι ἢ τινὶ μὲν ἀδικητέον τρόπῳ, τινὶ δὲ οὐ; ἢ σύδαιμως τὸ γε ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθὸν οὔτε καλόν, ὃς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν* γρόνῳ ώμολογήθη*. ἢ πᾶσαι ἡμῖν ἐκεῖναι αἱ πρόσθεν* ὄμολογίαι* ἐν ταῖσδε ταῖς διλίγαις

γῆμέραις ἐκκεχυμέναι* εἰσὶ καὶ πάλαι*, ὁ Κρήτων, ἄρα* τηλικοίδε* ἀνδρες πρὸς ἀλλήλους σπουδῇ* διαλεγόμενοι* ἐλάθομεν* γῆμας αὐτοὺς παιῶν οὐδὲν διαφέροντες; ή παντὸς μᾶλλον* σύτως ἔχει, ὥσπερ τότε ἐλέγετο γῆμιν, εἴτε φασὶν* οἱ πολλοὶ εἴτε μὴ καὶ εἴτε δεῖ γῆμας ἔτι τῶνδε χαλεπώτερα* πάσχειν εἴτε καὶ πραότερα*, ὅμως τό γε ἀδικεῖν* τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακὸν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει* ὃν παντὶ τρόπῳ; φαμὲν* η̄ οὖ;

Κρ. Φαμέν.

Σω. Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν.

Κρ. Οὐ δῆτα*.

Σω. Οὐδὲ ἀδικούμενον* ἄρα ἀνταδικεῖν*, ὡς οἱ πολλοὶ* σίονται*, ἐπειδή γε οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν.

Κρ. Οὐ φαίνεται.

Σω. Τί δὲ δῆ; κακουργεῖν* δεῖ, ὁ Κρήτων, η̄ οὖ;

Κρ. Οὐ δεῖ δήπου*, ὁ Σύκρατες.

Σω. Τί δέ; ἀντικακουργεῖν* κακῶς πάσχοντα, ὡς οἱ πολλοὶ φασι, δίκαιον η̄ οὐ δίκαιον;

Κρ. Οὐδαμῶς*.

Σω. Τὸ γάρ που* κακῶς* ποιεῖν ἀνθρώπους τοῦ ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει

Κρ. Ἀλγηθῆ λέγεις.

Σω. Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν* δεῖ οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων, οὐδὲ ἂν δτιοῦν* πάσχῃ ὅπ' αὐτῶν, καὶ ὅρα, ὁ Κρήτων, ταῦτα καθομολογῶν*, ὅπως* μὴ παρὰ* δέξαν δμολογῆε*. Οἶδα γάρ, δτι ἐλίγοις τισὶ ταῦτα καὶ δοκεῖ* καὶ δόξει*. Οἰς οὖν οὕτω δέδοκται* καὶ οἵς μή, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή*, ἀλλ' ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν ὅρῶντας* τὰ ἀλλήλων βουλεύματα*. Σκόπει* δή οὖν καὶ σὺ εὑ μάλα, πότερον κοινωνεῖς* καὶ ξυνδοκεῖ* σοι καὶ ἀρχώμεθα* ἐντεῦθεν βουλευόμενοι*, ὡς οὐδέποτε ἐρθῶς ἔχοντος οὔτε τοῦ ἀδικεῖν οὔτε τοῦ ἀνταδικεῖν οὔτε

κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι* ἀντιδρῶντα* κακῶς, η̄ ἀφ-
στασαι* καὶ οὐ κοινωνεῖς* τῆς ἀργῆς; ἐμοὶ μὲν γάρ καὶ
πάλαι οὕτω καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ, σοὶ δὲ εἰ πη ἀλλη̄ δέδο-
κται*, λέγε καὶ δίδασκε. Εἰ δὲ ἐμμένεις* τοῖς πρόσθευ, τὸ
μετὰ τοῦτο ἀκούε.

Κρ. Ἀλλ' ἐμμένω τε καὶ ξυνδοκεῖ* μοι, ἀλλὰ λέγε.

Σω. Λέγω δὴ αὖ τὸ μετὰ τοῦτο, μᾶλλον* δ' ἔρωτῷ·
πότερον, ἢ ἂν τις ὁμολογήσῃ* τῷ* δίκαια ὅντα, ποιητέον*
ἢ ἑξαπατητέον*;

Κρ. Ποιητέον.

ΧΙ. Σω. Ἐκ* τούτων δὴ ἀθρεῖ*. Ἀπιόντες* ἐνθένδε
γίμεις μὴ πείσαντες τὴν πόλιν, πότερον, κακῶς* τινας ποι-
οῦμεν, καὶ* ταῦτα* οὓς γίκιστα* δεῖ, η̄ οὐ; καὶ ἐμμένο-
μεν*, οἵς ὁμολογήσαμεν δικαίους οὖσιν* η̄ οὐ;

Κρ. Οὐκ ἔχω*, φ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι πρὸς ὁ
ἔρωτάς οὐ γάρ ἔννοιω*.

Σω. Ἀλλ' ὅδε σκόπει. Εἰ, μέλλουσιν* ἡμῖν ἐνθένδε
εἴτε ἀποδιδράσκειν* εἴθ' ὅπως* δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλ-
θόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν* τῆς πόλεως ἐπιστάντες*
ἔροιντο*, εἰπέ μοι, φ Σώκρατες, τί ἐν νῷ ἔχεις ποιεῖν;
ἄλλο τι η̄ τούτῳ τῷ ἔργῳ, φ ἐπιγειρεῖς, διαγοεῖ* τούς τε
νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι καὶ ξύμπασαν τὴν πόλιν τὸ σὸν μέ-
ρος; η̄ δοκεῖ σοι οἶόν τε ἔτι* ἐκείνην τὴν πόλιν εἰναι* καὶ
μὴ ἀνατετράφθαι*, ἐν η̄ αἱ γενόμεναι δίκαι* μηδὲν ἴσχύ-
ουσιν*, ἀλλ' ὑπὸ ἴδιωτῶν ἀκυροί τε γίγνονται καὶ δια-
φθείρονται*; τί ἔροῦμεν, φ Κρίτων, πρὸς ταῦτα καὶ ἄλλα
τοιαῦτα; πολλὰ γάρ ἀν τις ἔχοι*, ἄλλως τε καὶ βίτωρ*,
εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου, ὃς τὰς δίκας
τὰς δικασθείσας προστάττει κυρίας* εἰναι. "Η ἔροῦμεν πρὸς
αὐτούς, οἵτις δίκαιε γάρ ἡμᾶς η̄ πόλις καὶ οὐκ ὀρθῶς τὴν
δίκαιην ἔκρινε; ταῦτα η̄ τί ἔροῦμεν;

Κρ. Ταῦτα νῆ* Δί*, φ Σώκρατες.

XII. Σω. Τί οὖν, ἀν εἰποσιν οἱ νόμοι· ὁ Σώκρατες,
ἡ καὶ ταῦτα ώμολόγητο* ἡμῖν τε καὶ σοὶ ἡ ἐμμενεῖν* ταῖς
δίκαιαις, αἵς ἀν ἡ πόλις δικάζῃ; εἰ οὖν ἀντῶν θαυμάζουμεν
λεγόντων, ἵσως ἀν εἴποιεν, ὅτι, ὁ Σώκρατες, μὴ θαύμαζε
τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀποκρίνου, ἐπειδὴ καὶ εἴωθας* χρῆ-
σθαι* τῷ ἐρωτᾶν* τε καὶ ἀποκρίνεσθαι. Φέρε* γάρ*, τι
ἐγκαλῶν* ἡμῖν καὶ τῇ πόλει ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύναι;
οὐ πρῶτον μέν σε ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς καὶ δι' ἡμῶν ἐλάμ-
βαν τὴν μητέρα σου ὁ πατήρ καὶ ἐφύτευσέν* σε; φρά-
σον* οὖν τούτοις ἡμῶν, τοῖς περὶ τοὺς γάμους*, μέμψει* τι
ἥς οὐ καλῶς ἔχουσιν; οὐ μέμψομαι, φαίνη* ἀν. Ἀλλὰ τοῖς
περὶ τὴν τοῦ γενομένου* τροφήν* τε καὶ παιδείαν, ἐν ᾧ
καὶ σὺ ἐπαιδεύθης; ἡ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ
τούτοις τεταγμένοι παραγγέλλοντος τῷ πατρὶ τῷ σῷ σε
ἐν μουσικῇ* καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν; Καλῶς, φαίνη
ἀν. Εἰεν*. Ἐπειδὴ* δὲ ἐγένουν* τε καὶ ἐξετράφης* καὶ
επαιδεύθης, ἔχοις ἀν εἰπεῖν πρῶτον μέν, ὥς οὐχὶ ἡμέτερος
ἡσθα* καὶ ἔκγονος* καὶ δούλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρό-
γονοι; καὶ εἰ ταῦθ' οὕτως ἔχει, ἀρ' ἐξ ἵσου οἷει εἶναι σοὶ
τὸ δίκαιον* καὶ ἡμῖν καὶ ἄττα* ἀν ἡμεῖς σὲ ἐπιχειρῶμεν
ποιεῖν καὶ σὺ ταῦτα ἀντιποιεῖν* οἷει δίκαιον εἶναι; ἡ
πρὸς μὲν ἄρα* σοὶ τὸν πατέρα οὐκ ἐξ ἵσου ἢν τὸ δίκαιον
καὶ πρὸς τὸν δεσπότην*, εἰ σοὶ ὥν ἐτύγχανεν, ὥστε, ἀπερ
πάσχοις, ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν*, οὕτε κακῶς ἀκοίοντα* ἀν-
τιλέγειν* οὕτε τυπτόμενον* ἀντιτύπτειν* οὕτε ἀλλα τοιαῦτα
πολλά· πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα καὶ τοὺς νόμους ἐξέσται*
σοι, ὥστε, ἑάν σε ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς ἀπολλύναι, δίκαιον
ἥγούμενοι* εἶναι, καὶ σὺ δὲ* ἡμᾶς καὶ τὴν πατρίδα, καθ'
ὅσσον δύνασαι, ἐπιχειρήσεις ἀνταπολλύναι* καὶ φήσεις*
ταῦτα ποιῶν δίκαια πράττειν, ὁ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς
ἐπιμελόμενος*; ἡ* οὕτως εἰ σοφός, ὥστε λέληθέ* σε, ὅτι
μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντω,

τιμιώτερόν* ἔστιν γη πατρίς καὶ σεμνότερον* καὶ ἀγιώτερον
καὶ ἐν μεῖζον μούρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς* καὶ παρ' ἀνθρώποις
τοῖς νοῦν* ἔχουσι; καὶ σέβεσθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπείκειν*
καὶ θωπεύειν* πατρίδα χαλεπαίνουσαν* γη πατέρα καὶ γη
πείθειν γη ποιεῖν, ἢ ἂν κελεύῃ, καὶ πάσχειν, ἐάν τι προ-
στάτη παθεῖν, ήσυχάν ἄγοντα*, ἐάν τε τύπεσθαι* ἐάν τε
θεῖσθαι* ἐάν τε εἰς πόλεμον ἄγῃ* τρωθησόμενον* γη ἀπο-
θανούμενον*, ποιητέον* ταῦτα καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει
καὶ σύχι διεικτέον*, οὐδὲ ἀναχωρητέον*, οὐδὲ λειπτέον*
τὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ
πανταχοῦ ποιητέον, ἢ ἂν κελεύῃ γη πόλις καὶ γη πατρίς, γη
πείθειν* αὐτήν, γη* τὸ δίκαιον πέψυκε*, βιάζεσθαι* δὲ σύχ-
οσιον* οὕτε μητέρα σύτε πατέρα, πολὺ δὲ τούτων ἔτι γη-
τῶν* τὴν πατρίδα; τί φήσομεν πρὸς ταῦτα, ὁ Κρίτων;
ἀλγήθη λέγειν τοὺς νόμους γη, σὺ;

Κρ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

XIII. Σω. Σκόπει τοίνυν, ὁ Σώκρατες, φαῖεν ἂν ἴσως
οἱ νόμοι, εἰ γῆμεις ταῦτα ἀλγήθη λέγομεν, ὅτι σὺ δίκαια γῆμάς
ἐπιγειεῖς δρῶν, ἢ νῦν ἐπιγειεῖς. Ήμεῖς γάρ σε γεννή-
σαντες*, ἐκθρέψαντες, παιδεύσαντες, μεταδόντες* ἀπάντων,
ῶν οἵοι τ' γῆμεν καλῶν, σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολέ-
ταις, ὅμιως προσαγορεύομεν* τῷ ἔξουσίαν πεποιηκέναι. Αθη-
ναίων τῷ βουλομένῳ, ἐπειδὸν* δοκιμασθῇ* καὶ ἵδη τὰ ἐν
τῇ πόλει πράγματα καὶ γῆμάς τοὺς νόμους, ὃ ἂν μὴ ἀρέ-
σκωμεν γῆμεις, ἔξειναι* λαθόντα τὰ αὐτοῦ ἀπιέναι*, ὅποι
ἄν βούληται. Καὶ σύδεις γῆμῶν ἐμποδὼν* ἔστιν, οὐδὲ ἀπα-
γορεύει*, ἐάν* τέ τις βούληται γῆμῶν εἰς ἀποκίαν ἰέναι, εἰ
μὴ ἀρέσκομεν γῆμεις τε καὶ γη πόλις, ἐάν τε μετοικεῖν* ἀλ-
λοσέ ποι* ἐλθών, ἰέναι ἐκεῖσε, ὅποι ἀν βούληται, ἔχοντα
τὰ αὐτοῦ. "Οὐδὲ ἂν γῆμῶν παραμείνῃ δρῶν, δην τρόπον γῆμεις
τάς τε δίκαιας δικάζομεν καὶ τἀλλα* τὴν πόλιν διοικοῦμεν,
γῆδη φαμὲν τοῦτον ψιλολογηκέναι* ἔργῳ γῆμῖν, ὃ ἂν γῆμεις

κελεύωμεν, ποιήσειν ταῦτα καὶ τὸν μὴ πειθόμενον τριχῆ^{*}
φαμὲν ἀδικεῖν, ὅτι τα γεννηταῖς^{*} οὖσιν ἡμῖν οὐ πείθεται
καὶ ὅτι τροφεῦσται^{*} καὶ ὅτι ὑμολογήσας^{*} ἡμῖν πείθεσθαι
οὔτε πείθεται οὕτε πείθει^{*} ἡμᾶς, εἰ μὴ καλῶς τι ποιοῦ-
μεν, προτιθέντων^{*} ἡμῶν καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιταττόντων^{*}
ποιεῖν, ἢ ἂν κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφιέντων^{*} δυσὶν^{*} θάτερα, ἢ
πείθειν ἡμᾶς ἢ ποιεῖν, τούτων οὐδέτερα ποιεῖ.

XIV. Ταῦταις δὴ φαμὲν καὶ σέ, δὲ Σώκρατες, ταῖς αἰ-
τίαις^{*} ἐνέξεσθαι^{*}, εἴπερ ποιήσεις, ἢ ἐπινοεῖς, καὶ οὐχ ἔκπο-
στα^{*} Ἀθηναίων σέ, ἀλλ’ ἐν τοῖς μάλιστα^{*}. Εἰ οὖν ἐγὼ εἰ-
ποιεὶ, διατί δὴ; ἵστως ἂν μου δικαίως καθάπτοιντο^{*} λέγον-
τες, ὅτι ἐν τοῖς μάλιστα^{*} Ἀθηναίων ἐγὼ αὐτοῖς ὑμολο-
γηκὼς τυγχάνω^{*} ταύτην τὴν διολογίαν. Φαίεν γάρ ἄν, ὅτι,
δὲ Σώκρατες, μεγάλα ἡμῖν τούτων τεκμήριά^{*} ἔστιν, ὅτι
σοι καὶ ἡμεῖς ἡρέσκομεν καὶ ἡ πόλις οὐ γάρ ἄν ποτε τῶν
ἄλλων Ἀθηναίων ἀπάντων διαφερόντως^{*} ἐν αὐτῇ ἐπεδή-
μεις^{*}, εἰ μή σοι διαφερόντως^{*} ἥρεσκε, καὶ οὕτ’ ἐπὶ θεω-
ρίαν^{*} πόρποτε^{*} ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες, ὅτι μὴ ἀπαξεὶς
Ἰσθμόν^{*}, οὔτε ἄλλοσε οὐδαμόσε, εἰ μή ποι στρατευσόμε-
νος^{*}, οὔτε ἄλλην ἀποδημίαν^{*} ἐποιήσω πόρποτε^{*}, ὥσπερ εἰ
ἄλλοι ἀνθρώποι, οὐδὲ ἐπιθυμίᾳ σε ἄλλης πόλεως οὐδὲ ἄλ-
λων νόμων ἔλαθεν^{*} εἰδέναι, ἀλλὰ ἡμεῖς σοι ἵκανοι ἡμεῖν^{*}
καὶ ἡ ἡμετέρα πόλις^{*} οὕτω σφόδρα ἡμᾶς ἥροῦ^{*}, καὶ ὑμο-
λόγεις^{*} καθ’ ἡμᾶς πολιτεύσεσθαι^{*} τά τε ἄλλα καὶ παιδας
ἐν αὐτῇ ἐποιήσω, ώς ἀρεσκούσης^{*} σοι τῆς πόλεως. "Ετι
τοίνυν^{*} ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ^{*} ἐξῆγη^{*} σοι φυγῆς^{*} τιμήσασθαι^{*},
εἰ ἔβούλους, καὶ, διπερ νῦν, ἀκούσης τῆς πόλεως, ἐπιχειρεῖς,
τότε ἔκούσης ποιῆσαι. Σὺ δὲ τότε μὲν ἐκαλλωπίζου^{*} ώς οὐκ
ἀγανακτῶν, εἰ δέοις τεθνάναι σε, ἀλλ ’ἥροῦ, ώς ἔφρισθα^{*},
πρὸ^{*} τῆς φυγῆς θάνατον· νῦν δὲ οὕτ’ ἐκείνους τοὺς λόγους
αἰσχύνει^{*} οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐντρέπει^{*}, ἐπιχειρῶν δια-
φειραί, πράττεις τε, ἀπερ ἄν δοῦλος φαυλότατος^{*} πρά-

ξειν, ἀποδιδράσκειν* ἐπιχειρῶν παρὰ τὰς ξυνθήκας* τε καὶ τὰς ἐμολογίας*, καθ' ἃς ἡμῖν ξυνέθου* πολιτεύσεσθαι*. Πρῶτον μὲν οὖν ἡμῖν τοῦτ' αὐτὸς* ἀπόκριναι*, εἰ ἀληθῆ λέγομεν φάσκοντές σε ωριολογηκέναι* πολιτεύσεσθαι καθ' ἡμᾶς ἔργῳ ἀλλ' οὐ λόγῳ*, γη οὐκ ἀληθῆ. Τί φάμεν* πρὸς ταῦτα, δι Κρίτων; ἄλλο τι η ὁμολογῶμεν;

Κρ. Ἀνάγκη, δι Σώκρατες.

Σω. "Αλλο τι οὖν, ἂν φαῖεν, η ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις, οὐχ ὅπ' ἀνάγκης* ομολογήσας, οὐδὲ ἀπατηθείς, οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀναγκασθεὶς βουλεύσασθαι*, ἀλλ' ἐν ἔτεσιν ἑδομήκοντα*, ἐν οἷς ἔξην σοι ἀπιέναι, εἰ μὴ γρέσκομεν ἡμεῖς, μηδὲ δίκαιαι ἐφαίνοντό σοι αἱ ὁμολογίαι εἶναι. Σὺ δὲ οὕτε Λακεδαιμονα* προηροῦ οὕτε Κρήτην*, ἀς δὴ, ἐκάστοτε* φῆς εὔνομεσθαι*, οὕτε ἄλλην οὐδεμίαν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, οὐδὲ τῶν βαρβαρικῶν, ἀλλ' ἐλάττῳ* ἐξ αὐτῆς ἀπεδίμησας* η οἱ χωλοὶ τε καὶ τυφλοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀνάπηροι· οὕτω σοι διαφερόντως* τῶν ἄλλων Ἀθηναίων γρέσκεν γη πόλις τε καὶ ἡμεῖς. Τίνι γάρ ἂν πόλις ἀρέσκοι ἀνευ νόμων; νῦν δὲ δὴ οὐκ ἐμμενεῖς* τοῖς ωμολογημένοις*; ἐὰν ἡμῖν γε πείθῃ, δι Σώκρατες, καὶ οὐ καταγέλαστός* γε ἔσει ἐκ τῆς πόλεως ἔξελθων.

XV. Σκόπει γάρ δὴ, ταῦτα παραβάς* καὶ ἔξαμαρτών* τι τούτων, τί ἀγαθὸν ἔργάσει σαυτὸν η τοὺς ἐπιτηδείους τοὺς σαυτούς; "Οτι μὲν γάρ κινδυνεύσουσί γέ σου οἱ ἐπιτήδειοι καὶ αὗτοὶ φεύγειν καὶ στεργήηναι τῆς πόλεως η τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι, σχεδόν τι δῆλον· αὐτὸς δὲ πρῶτον μέν, ἐὰν εἰς τῶν ἐγγύτατά* τινα πόλεων ἐλθητος η Θύραζε η Μέγαρδε—εἰνομούνται* γάρ ἀμφότεραι—πολέμιος γέξεις. δι Σώκρατες, τῇ τούτων πολιτείᾳ* καί, δσαιπερ κήδονται* τῶν αὐτῶν πόλεων, ὑποθλέψονται* σε διαφθορέα* γῆγομενοι τῶν νόμων καὶ βεβαιώσεις τοῖς δικασταῖς τὴν δόξαν*, ὥστε

δοκεῖν ὅρθιῶς τὴν δίκην δικάσαι· οἵτις γὰρ νόμων δια-
 φθορεύς ἐστι, σφόδρα* που δόξειεν* ἀν νέων γε καὶ ἀνοή-
 των ἀνθρώπων διαφθορεὺς εἶναι. Πότερον οὖν φεύγεις* τάς
 τε εὐνομουμένας πόλεις καὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς κοσμιωτάτους;
 καὶ τοῦτο ποιοῦντι ἄρα ἀξίον σου ζῆν ἔσται; ή πληγιά-
 σεις τούτοις καὶ ἀναισχυντήσεις* διαλεγόμενος—τίνας λό-
 γους, ω Σώκρατες, η σύσπερ ἐνθάδε, ὡς η ἀρετὴ καὶ η
 δικαιοσύνη πλείστου ἀξιον τοῖς ἀνθρώποις καὶ τὰ νόμιμα
 καὶ οἱ νόμοι; καὶ οὐκ οὔτε ἀσχημον* ὃν φανεῖσθαι τὸ τοῦ
 Σωκράτους πρᾶγμα*; οὔτεσθαι γε χρή. Ἄλλος ἐκ μὲν τούτων
 τῶν τόπων ἀπαρεῖς*, ἥξεις δὲ εἰς Θετταλίαν παρὰ τοὺς ξένους
 τοὺς Κρέτωνος· ἐκεῖ γὰρ δὴ πλείστη ἀταξία* καὶ ἀκολασία
 καὶ ἵσως ἀν ἥδεως* σου ἀκούοιεν, ὡς γελοίως ἐκ τοῦ δε-
 σμωτηρίου ἀπεδίδρασκες* σκευὴν τέ τινα περιθέμενος* η
 διφθέραν* λαβὼν η ἀλλα, οἷα δὴ εἰώθασιν* ἐνσκευάζεσθαι*
 οἱ ἀποδιδράσκοντες καὶ τὸ σχῆμα τὸ σαυτοῦ μεταλλάξας·
 οἳ δὲ γέρων ἀνήρ, σμικροῦ χρόνου τῷ βέρι λοιποῦ ὄντος,
 ὡς τὸ εἰκός*, ἐτόλμησας οὕτως αἰσχρῶς ἐπιθυμεῖν ζῆν, νό-
 μους τοὺς μεγίστους παραβάς, οὐδείς, δές ἔρει; ἵσως, ἀν μή
 τινα λυπῆς*. εἰ δὲ μή, ἀκούει, ω Σώκρατες, πολλὰ καὶ,
 ἀνάξια σαυτοῦ. Ἡ περιχόμενος* δὴ βιώσει* πάντας ἀνθρώπους
 καὶ δουλεύων· τί ποιῶν; η εὐωχούμενος*, ὥσπερ ἐπὶ δεῖ-
 πνον ἀπόδεδημηκόδες* εἰς Θετταλίαν λόγοι δὲ ἐκεῖνοι, οἱ
 περὶ δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἀλλης ἀρετῆς, που γηιν ἔσον-
 ται; ἀλλὰ δὴ τῶν παιῶν ἔνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς ἀγα-
 γὼν θρέψῃς τε καὶ παιδεύσῃς; τί δέ; εἰς Θετταλίαν αὐτοὺς
 ἀγαγὼν θρέψεις τε καὶ παιδεύσεις ξένους* ποιήσας, ἵνα
 καὶ τοῦτο ἀπολαύσωσιν; η τοῦτο μὲν οὖ, αὐτοῦ δὲ τρεφόμε-
 νοι, σοῦ ζῶντος, βέλτιον* θρέψονται καὶ παιδεύσονται*, μή
 ξυνόντος* σοῦ αὐτοῖς, οἱ γὰρ ἐπιτήδειοι οἱ σοὶ ἐπιμελήσον-
 ται* αὐτῶν. Ηότερον, ἐὰν εἰς Θετταλίαν ἀποδημήσῃς, ἐπι-
 μελήσονται, ἐὰν δὲ εἰς "Ἄδου ἀποδημήσῃς, οὐχὶ ἐπιμελή-

σονται; εἴπερ γέ τι ὅφελος αὐτῶν ἔστι, τῶν σοι φασκόντων
ἐπιτηδείων εἶναι, οἵεσθαι γε χρή.

XVI. Ἀλλ', ὁ Σώκρατες, πειθόμενος ἡμῖν τοῖς σοὶς
τροφεῦσι μήτε παιδας περὶ πλείονος* ποιοῦ μήτε τὸ ζῆν
μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ δικαίου, ἵνα εἰς "Ἄδου ἐλθὸν ἔχεις
πάντα ταῦτα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ ἀρχούσιν" οὔτε γὰρ
ἐνθάδε σοι φάνεται ταῦτα πράττοντι ἀμεινον εἶναι, οὐδὲ
δικαιότερον, οὐδὲ ὁσιώτερον, οὐδὲ ἄλλῳ τῶν σῶν οὐδενί,
οὔτε ἐκεῖσε ἀφικομένῳ ἀμεινον ἔσται. Ἀλλὰ νῦν μὲν ἡδι-
κημένος ἀπει*, ἐὰν ἀπέηται, οὐχ ὑψῷ* ἡμῖν τῶν νόμων, ἀλλ'
ὑπὸ ἀνθρώπων· ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς οὕτως αἰσχρῶς ἀνταδικήσας*
τε καὶ ἀντικακουργήσας*, τὰς σαυτοῦ ὄμοιογίας τε καὶ ἔν-
θήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς παραβάς καὶ κακὰ ἐργασάμενος* τού-
τους, οὓς ἥκιστα* ἔδει, σαυτόν τε καὶ φίλους καὶ πατρίδα
καὶ ἡμᾶς, ἡμεῖς τέ σοι χαλεπανοῦμεν* ζῶντι καὶ ἐκεῖ οἱ
ἡμέτεροι ἀδελφοί, οἱ ἐν "Αἰδου νόμοι, οὐκ εὑμενῶς σε διπο-
δέξονται, εἰδότες, ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεγείρησας ἀπολέσαι τὸ
σὸν μέρος*. Ἀλλὰ μή σε πείσῃ Κρίτων ποιεῖν, ἀ λέγει,
μᾶλλον γάρ ἡ ἡμεῖς.

XVII. Ταῦτα, ὁ φίλε ἔταῖρε* Κρίτων, εὖ ἵσθι, ὅτι ἐγὼ
δοκῶ* ἀκούειν, ὡσπερ οἱ κορυθαντιῶντες* τῶν αὐλῶν, καὶ
ἐν ἐμοὶ αὐτῇ ἡ γῆγη* τούτων τῶν λόγων βομβεῖ καὶ ποιεῖ
μήδύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν· ἀλλὰ ἵσθι, δσα* γε τὰ
νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα*, ἐὰν λέγης παρὰ ταῦτα, μάτην ἐρεῖς.
Ομως μέντοι, εἴ τι οἷει πλέον* ποιήσειν, λέγε.

Κρ. Ἀλλ', ὁ Σώκρατες, οὐκ ἔχω λέγειν.

Σω. "Εα* τοίνυν, ὁ Κρίτων, καὶ πράττωμεν ταύτη*,
ἐπειδὴ ταύτη ὁ Θεὸς ὑφηγεῖται*.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

ἀγαθός : καλός, ἀνδρεῖος. ή κλητ. ὁ γαθὲ=ἀγαπητέ.

ἀγαπῶ τινα : ὑποδέχομαι τινα μετὰ στοργῆς, μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας.

ἀγγελία : εἰδησις. Ἐν κεφ. I τί συναίσθημα κατέχει τὴν ψυχὴν τοῦ λέγοντος περὶ τῆς ἀγγελίας;

ἀγών : ἐν κεφ. V ἡ δίκη, ἡ διαδικασία.

ἀδικέομαι-οῦμαι : ἐν κεφ. X οὐδὲ ἀδικούμενον=οὐδὲ ὅταν ἀδικῆται κανείς.

ἀδικέω ὡ : ἀδικῶ, βλάπτω. Ἐν κεφ. XI τὸ ἥδικει γάρ εἶναι ἡ πρόχειρος ἀπόροισις πάντων τῶν ἀδικούντων.

ἀθρέω : παρατηρῶ, βλέπω.

αἰρέομαι-οῦμαι : ἐκλέγω, προτιμῶ.

αἰρέω-ῶ : ὁ λόγος αἴρει=πείθει.

αἰσθάνομαι : ἔχει καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ δρῶ. Ἐν κεφ. I αἰσθανόμενος=διότι σὲ βλέπω.

αἰσχίων (δόξα) : χειροτέρα (φήμη). Ἐν κεφ. III τὸ ή δοκεῖν ἴσοδυναμεῖ πρὸς γενικὴν (τοῦ δοκεῖν) καὶ εἶναι ἐπεξῆγ. τοῦ β' δρου τῆς συγκοίσεως **ταύτης**=τοῦ νὰ φαίνωμαι δηλαδή.

αἰσχόν : ἄσχημον.

αἰσχύνομαι : ἐντρέπομαι. Διὰ τούτου ἐν κεφ. V θέλει νὰ συγκινήσῃ ὁ Κοίτων τοῦ Σωκράτους τὴν ψυχὴν ὡς φίλου, διότι ὁ ἀληθῆς φίλος δὲν καταδέχεται, οὐδὲ ἀφήνει ποτὲ νὰ καταισχυνθῶσιν οἱ φίλοι. Εἰς τοῦτο συντέίνει καὶ τὸ πολυσύνδετον σχῆμα, τοῦ ὅποίου γίνεται χρῆσις ἐν τῷ κεφ. τούτῳ διὰ τῆς πεντάκις ἐπαναλήψεως τοῦ **καλ.**

αἰτία : κατηγορία. Ἐν κεφ. XLV **ταύταις ταῖς αἰτίαις**=εἰς ταύτας τὰς κατηγορίας.

ἀκούω κακῶς : ὑβρίζομαι· λέγω κακῶς=ὑβρίζω.

ἀλίσκομαι : πιάνομαι, κυριεύομαι, περιπέπτω εἰς (συμφοράς).

ἀλλά : μετὰ Προστ. είναι παρακελευσματικός.
ἄλλος, η, ο : ἐπειδὴ ἔχει ἔννοιαν διαφορᾶς, δέχεται β' ὅρον
συγκρίσεως (XII).

ἄλλοιτερος : συγκρ. τοῦ **ἄλλοιος**=διαφορετικώτερος.

ἄλλοσε οὐδαμόσε : εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος.

ἄλλοσέ ποι : εἰς κανὲν ἄλλο μέρος.

ἄλλ' ὁ δαιμόνιε : ἵδε καὶ λ. **ἄφεων**. Ἀπὸ τούτου ἀρχεται
ἡ εἰσβολὴ τοῦ διαλόγου. Διὰ τοῦ **ἄλλα** προτρέπει ὁ Κρ. τὸν
Σωκράτη εἰς ἐκτέλεσιν τῆς προτάσεώς του (πιθοῦ καὶ σώμητι),
διὰ δὲ τῆς προσφωνήσεως (ἢ Σώκρατες) δεικνύει τὴν ἀκραν αὐτοῦ
πρὸς αὐτὸν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν. Τὸ **δαιμόνιε**=εὐλογη-
μένε. Διὰ δὲ τοῦ **ἄλλ' ὁ Σώκρατες** ἐν XVI ἀρχεται ὁ ἐπίλογος
τῶν Νόμων. Ἐν αὐτῷ οἱ Νόμοι ὑπενθυμίζοντες πάλιν, ὅτι είναι
τροφεῖς τοῦ Σωκρ. προτρέπουσιν αὐτὸν νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς
συμβουλάς των προτιμῶν τὸ δίκαιον παντὸς ἄλλου πολυτίμου
ἐν τῷ κόσμῳ καὶ προσφιλοῦς.

ἄλλως : ἀπλῶς.

ἄλλως τε καὶ ὅγιτωρ : καὶ μᾶλιστα ἀν είναι ὅγιτωρ. Ἐν
Ἀθήναις, ἀν ποτε προστείνετο ἡ κατάργησις ἢ μεταρρύθμισις
νόμου τινός, ωρίζοντο ὅγιτορες συνήγοροι τοῦ νόμου τούτου, οἵ-
τινες δημοσίᾳ ἀγορεύοντες ὑπερήσπιζον αὐτὸν ἐνώπιον τῶν νο-
μοθετῶν, τοὺς δοπίους δὲ λαδὸς ἔξελεγεν ἐπὶ τούτῳ κατ' ἔτος.

ἀμελῶ : ἐν κεφ. III ἀμελῆσαι ἐν ᾧ προηγουμένως ἐτέθη
τὸ **ώς** καὶ περιεμένομεν εἰδικὴν πρότασιν (ὅς ἡμέλησα λ.χ.), αἰφ-
νιδίως ἐτέθη ἀπαρέμφατον (ἀμελῆσαι), ὃς ἀν ἔλεγεν ἀπλῶς **δόξω**
ἀμελῆσαι = θὰ φανῶ, ὅτι ἡμέλησα. Ἰδὲ καὶ Πλάτ. Φαίδ. 108
Ε καὶ Ξεφ. Κ. Παιδ. I, 6, 8.

ἀμύνομαι : ὑπερασπίζω ἐμαυτόν.

ἄν : σύνδ.=θά. οὐκ ἀν ἥθελον=δὲν θὰ ἥθελον κ.λ.

ἀναβιώσκομαι : ἐπαναφέρω εἰς τὴν ζωὴν (φονευθέντα), ἀνα-
στήνω. Ἐν κεφ. IX ἀναβιώσκομένων γ' ἀν=οἵτινες θὰ ἀνέστη-
νον, θὰ ἐπανέφερον εἰς τὴν ζωὴν (τοὺς φονευθέντας).

ἀναισχυντῶ διαλεγόμενος : διαλέγομαι (διμιλῶ) ἀναισχύντως.

ἀναλαμβάνω τι : λαμβάνω τι πάλιν ἐξ ἀρχῆς πρὸς ἔξετασιν.

ἀναλίσκω : ἔξοδεύω.

ἀνάλωσις : ἔξόδευσις, δαπάνη.

ἀνατρέπομαι : ἀναποδογυρίζω. Είναι πράγματι ἀποδεδειγ-

μένον, ὅτι, ὅπου ἀναργία καὶ ἀκολασία καὶ ὅπου αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων δὲν καθίσταται δυνατὸν νὰ ἔκτελεσθῶσιν, ἐκεῖ οὐδεμία ἐλπίς προόδου ὑπάρχει, τοῦναντίον μάλιστα τὰ τοιαῦτα κράτη καταρρέουσι.

ἀνθρώπεια : ἀνθρώπινα. Ἐν VI ὅσα γε τάνθρωπεια=ὅσον τοὐλάχιστον δύναται νὰ κρίνῃ ἀνθρωπος. Λιὰ τούτον κολάζεται ἡ βεβαιότης τοῦ ὅτι ὁ Κρίτων εἶναι ἐκτὸς κινδύνου, διότι ὁ ἀνθρωπος δὲν δύναται νὰ προΐδῃ καὶ τὸ αἰφνίδιον καὶ ἀποσδόκητον.

ἀνταδικῶ : ἀδικῶ καὶ ἐγώ, ἀνταποδίδω τὴν ἀδικίαν. Κατὰ Σωκράτη δὲν πρέπει οὕτε νὰ ἀδικῶμεν οὕτε νὰ ἀνταδικῶμεν, ἀλλὰ νὰ εἴμεθα ἀνείκακοι, ὃς εἶπεν ὁ Χριστός.

ἀνταπόλλυμι : καταστρέψω ἐκδικούμενος.

ἀντιδράω·ω : ἀνταποδίδω. Ἐν X ἀντιδρῶντα κακῶς=κακοποιῶν καὶ αὐτός.

ἀντικανουργέω·ω : ἀνταποδίδω τὸ κακούργημα.

ἀντιτιλέγω κακῶς : ἀνθυβρίζω, ἀνταποδίδω τὴν ὕβριν, ὕβριζω καὶ ἐγώ.

ἀντιποιῶ : κάμνω καὶ ἐγώ, ἀνταποδίδω.

ἀντιτύπτω : κτυπῶ καὶ ἐγώ, ἀνταποδίδω τὸ κτύπημα.

ἀξία : Ἐν VI πολλοῦ ἀξία (εἴη ἄν)=πολλοῦ λόγου ἀξία θὰ ἥτο.

ἀπαίρω : ἀναζωρῶ, φεύγω.

ἀποβάλλω : χάνω.

ἀποδημία : τοξείδιον.

ἀποδιδράσκω : δραπετεύω, φεύγω κρυφίως.

ἀποκάμνω : διστάζω, δειλιῶ.

ἀποκτίννυμι : ἄλλος τύπος τοῦ ἀποκτείνω.

ἀρα : ὃς φαίνεται. **ἀρα=ἄρα** γε.

ἀργύριον : χρήματα. **ἀργύρια** : ἀργυρᾶ σκεύη ἢ κοσμήματα. Οὗτοι καὶ τὸ χρυσίον καὶ χρυσία.

ἀρτι : πρὸ διλύγου.

ἀσπάζομαι τι : παραδέχομαι.

ἀτοπον : παράδοξον, ἄλλοκοτον.

ἀτιμάζω : περιφρονῶ.

ἄττα : δσα.

αῦ : ἀφ' ἐτέρου, ἐξ ἄλλου.

αὔριον : ίδε εἰς αὔριον.

αὐτός : Ἐν XV αὐτὸς δὲ=σὺ δὲ ὁ ἴδιος. Ἐν XII αὐτός τε καὶ σὺ δὲ ἴδιος.

ἀφίημι : ἀφήνω. Ἐν IX μὴ ἀφίεντων Ἀθηναίων=χωρὶς νύ με ἀφήνουν οἱ Ἀθηναῖοι.

ἀφίσταμαι τινος : ἀπομικρύνομαι, ἵσταμαι μακράν, διαφωνῶ. **ἀφέων** : (ἄ στερ, καὶ φοῖν)=ἀνόητος. Ἐν III ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰδημένων βλέπομεν, δι τοῦ Κρίτων πρῶτον μὲν προτείνει εἰς τὸν Σωκρ. νὰ φύγῃ, ἔπειτα δὲ προσπαθεῖ νὰ πείσῃ αὐτὸν εἰς τούτο φέρων ὃς ἐπιχείρημα τὴν κακὴν φήμην, ἥτις θὰ διαχυθῇ περὶ αὐτοῦ ὃς φιλαργύρους μᾶλλον ἢ φίλου. Ἐκ τούτων ἄρα δῆλον, δι τοῦδε εἰναι ἀρχεται τὸ θέμα τοῦ διαλόγου διὰ τῆς δηλώσεως τοῦ σκοποῦ. Τὸ τοιοῦτον λέγεται τεγνικῶς εἰσβολὴ τοῦ διαλόγου. Καὶ ἡ μὲν δήλωσις τοῦ σκοποῦ εἶναι ἡ πρότασις τοῦ Κρίτωνος, αἱ δὲ καταβαλλόμεναι διὰ συλλογισμῶν προσπάθειαι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ εἶναι τὰ ἐπιχειρήματα. Ἐνταῦθα λοιπὸν εἶναι ἡ πρότασις τοῦ Κρίτωνος καὶ τὸ α' ἐπιχείρημα. Μετὰ ταῦτα ἔρχεται ἡ ἀπόκρισις τοῦ Σωκράτους.

βέλτιστος : καλύτερος. Ἡ κλητ. βέλτιστε=φύλτατε.

βιάζομαι : μεταχειρίζομαι βίαν.

βιωτόν : Ἐν VII βιωτὸν ἡμῖν ἔστιν ; = δυνάμεια νὰ ζήσωμεν ;

βομβέω-ῶ : βονίζω.

βούλευμα : σκέψις, συλλογισμός.

βουλεύομαι : σκέπτομαι. Ἐν V βεβούλευσθαι=νὰ ἔχωμεν σκεψή, νὰ ἔχωμεν λάθει ἀπόφασιν.

βουλή : ἀπόφασις, σκέψις βουλὴ κοινή : δημογνωμία.

γάμος : Ἐν Ἀθήναις, ὃς καὶ παῖς ἡμῖν σήμερον, ἡ νομοθεσία ὅριζε καὶ τὰ τῶν γάμων, πότε δηλ. εἶναι οὗτοι ἔγκυοι ἢ ἀκυροί καὶ ποῖα τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποτελέσματα ὃς πρὸς τὰ γεννώμενα τέκνα, τίνα τούτων εἶναι γνήσια καὶ τίνα νόθα καὶ ποῖα τὰ δικαιόματα αὐτῶν.

γάρ : εἶναι καὶ βεβαιωτικόν. Ἐν IV εἰ γάρ=ἄν πράγματι.

γέ : τοὐλάχιστον.

γεννάω-ῶ : Ἐν XIII γεννήσαντες, ἐκθρέψαντες, παιδεύσαντες=ἄν καὶ σε ἐγεννήσαμεν, ἀνεθρέψαμεν, ἐπαιδεύσαμεν. Σχῆμα ἀσύνδετον. Οἱ νόμοι ὃς γονεῖς μεταχειρίζονται καὶ τὸ οἰκεῖον ὅημα

γεννητής : γονεύς.

γίγνομαι : Ἐν XII σημαίνει τὸ γεννῶμαι. ἐπειδὴ ἐγένου=ἄφ' οὐ ἐγεννήθης.

γυμνάζομαι : Ἐν VIIῆ Μετοχ. γυμναζόμενος=ἄνθρωπος, ὅστις γυμνάζεται κ. λ. Συνεχίζεται ἐνταῦθα ἡ περὶ δοξῶν συζήτησις, εἶναι δὲ τοῦτο τὸ συγκεκριμένον παράδειγμα καὶ μερικόν, ἀφ' οὐ δριμώμενος ὁ Σωκρ. ἀποδεικνύει τὸ γενικόν, ὅτι οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν.

γυμναστική : ἵδε παιδεία καὶ τροφή.

δαιμόνιος : θεῖος, εὐλογημένος.

δέ : Ἐν XII καὶ σὺ δέ=καὶ σὺ τότε.

δέδοκται : πρκ. τοῦ δοκεῖ. Ἐν X εἴ πῃ ἄλλῃ δέδοκται ἀντὶ εἰ δέδοκται ἄλλῃ πῃ=ἄν ἔχης σχηματίσει καμμίαν ἄλλην γνώμην.

δεῖ : εἶναι ἀνάγκη. ἐὰν δέη=ἄν εἶναι ἀνάγκη. οὐδὲν ἂν δέοι=καμμία ἀνάγκη δὲν ἥθελεν εἶναι.

δέομαι-δοῦμαι : δέομαι, φυλακίζομαι.

δεσμοί : τὰ διάφορα εἴδη δεσμῶν. **δεσμά** : αἱ ἀλύσεις χειρῶν καὶ ποδῶν, χειροπέδαι.

δεσμωτήριον : τὸ ἐν Ἀθήναις οὐδεμίαν εἶχε σχέσιν πρὸς τὰς σήμερον ἐν Ἀθήναις ὅπισθεν τῆς Ἀκροπόλεως λεγομένας κοινῶς φυλακὰς τοῦ Σωκράτους. Αὗται εἶναι ὑδραγωγεῖον.

δεσπότης : κύριος. Οὗτος ἐλέγετο ὁ κύριος ὑπὸ τῶν δούλων, ἢ δὲ κυρία ἐλέγετο **δεσποινα**.

δεῦρο : ἔδω.

δή : λοιπόν.

διαβάλλομαι : κατηγοροῦμαι ψευδῶς.

διάγω : περγᾶ τὴν ὥραν, περγᾶ, ζῶ.

διαλέγομαι : διμιλῶ.

διανοοῦμαι : σκέπτομαι.

διαφερόντως : περισσότερον, ἐπερβολικῶς.

διαφθείρω : καταστρέψω.

διαφθορεύς : καταστροφεύς.

δίκαιον : Ἐν V οὐδὲ δίκαιον μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα =καὶ δίκαιον πρᾶγμά μοι φαίνεσαι ὅτι δὲν ἐπιχειρεῖς.

δίκαιος εἰμι : προσωπικῶς=δίκαιον ἔστι.

διόλλοντι : καταστρέψω τελείως.

διφθέρα : δέρμα ζώου, προβειά. Ἐξ αὐτοῦ τὸ τουρχ. ντε-
φτέρο, ἐξ οὗ τὸ παρ' ἡμῖν **δεφτέρι**.

δοκιμάζω : ἔξετάζω. Ἡ δοκιμασία αὕτη ἦτο ἡ ἔξης : αἱ ἀρ-
χαι ἔξηταζον τὴν ἡλικίαν τοῦ δοκιμαζούμενου, ἢν ἦτο οὗτος 18
ἔτῶν, ἔπειτα δὲ ἢν ἦτο ἑλεύθερος καὶ γνήσιος Ἀθηναῖος, ἢν
ἦτο δηλ. ἐκ γονέων ἀστῶν (Ἀθηναίων) ἀμφοτέρων, μεθ' ὁ ἐνε-
γράφετο οὗτος εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γοαμιατεῖον, δηλ. εἰς τὸν κα-
τάλογον τῶν ἐφῆβων τοῦ δήμου (δημοτῶν) καὶ ἐγίνετο κύριος
τῆς περιουσίας του (ἄρχων τῆς λῆσεως). Μετὰ ταῦτα ἐδοκίμαζε
τοὺς ἐγγραφέντας ἡ βασιλὴ καὶ ἢν εὔρισκεν αὐτοὺς νεφτέρους
τῶν 18 ἔτῶν, ἐξημίσου τὸν δημότας τοὺς ἐγγράφαντας.

δοκεῖ καὶ δόξει : φαίνονται καὶ θὰ φαίνωνται καλά. **δέδο-**
κται οὔτω= ἔχει σηματισθῆ τοιαύτη γνώμη.

δοκεῖ : ὃς ἐμοὶ δοκῶ=δως νομίζω, ἀντὶ ὃς **ἐμοὶ δοκεῖ**.

δόξα : γνώμη, φήμη. Ἐν VI περὶ τῶν δοξῶν : ἀπὸ τούτου
τοῦ λόγου ἀρχεται ἡ συζήτησις, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδωμεν προ-
σοχὴν εἰς πάσις τὰς γνώμας ἢ πάντων.

δοξάξω δόξαν : ἔχω γνώμην.

δρεάω-δρῶ : ποάττω. δρῶ τινα ἀγαθὸν=κάμνω εἰς τινα κα-
λόν, τί δρῶμεν=τί νὰ κάμνωμεν.

δυσχερές : Ἐν IV σημαίνει ἐμπόδιον.

ἔάω ὡ : ἀφήνω.

ἔγκαλέω-ῶ : ἔχω παρότονον, παραπονοῦμαι.

ἔγωγε : ἐγὼ τοὐλάχιστον.

ἔγῳμαι : ἐγὼ νομίζω (ἐγὼ· οἶμαι).

ἔδεστέον : πρέπει νὰ τρώγῃ.

εἰλ : μετὰ τὰ ψυχ. πάθους σημαντικὰ δήματα σηματίζει
πλαγ. ἔρωτησιν καὶ σημαίνει **ὅτι, διότι**.

εἰλ δὲ μή : βραχυλογία, ὃς καὶ παρ' ἡμῖν, δηλοῦσα τὸ ἐναν-
τίον τοῦ ἐν τῇ προτέρᾳ ὑπομέσει.

εἰλεν : ἔχει καλῶς.

εἰκός : φυσικόν.

εἰλ μή ποι : ἐκτὸς ἐὰν κάπου (ὑπῆγετ).

εἰσηγέομαι-οῦμαι : συμβούλεύω.

εἴτα : ἐκπλήξεως καὶ ἀνυπομονησίας δηλωτικὸν (ἐν II). Ὁ
Κούτων σιγῇ παρακαθήμενος εἶχε βεβαίως τὸν λόγον του ἄλλη
καὶ δ. Σωκρ. δικαιολογεῖται ἐκπληττόμενος καὶ θέλων νὰ μάθῃ

αὐτόν. Ὁ λόγος οὗτος, ώς λέγεται εὐθὺς κατωτέρω, είναι, ὅτι δὲ Κρ. δὲν ἐπεθύμει νὰ χαλάσῃ τὴν ήσυχίαν τοῦ Σωκρ., ἀφ' οὐ μάλιστα δὲν ἔμελλε ν' ἀναγγελῆ εἰς αὐτὸν καὶ εὐζάφιστον εῖδησεν.

εἵτε-εἴτε : ἀδιαφορίας δηλωτικόν.

εἴωθα : συνηθίζω. **εἴωθε γίγνεσθαι** : συνηθίζουν νὰ γίνωνται, συνήθως γίνονται.

ἐκ : ἐν IX ἐκ τῶν ὁμολογουμένων=μεθ' ὅσα παραδεζόμεθα, ὑστερον ἀπὸ ὅσα παραδεζόμεθα.

ἐκάστοτε : κάθε φοράν.

ἐκβάλλω : βάλλω ἔξω, ἀπορρίπτω.

ἐκγονος : γίνος.

ἐκκλέπτω : ἔξαγω κρυφίως. ἐν VI ώς ἐκκλέψασι : αἰτιολογ. Μετοχ.=διότι κρυφίως σὲ ἐξηγάγομεν.

ἐκτός : ἔξω. **ἐκτὸς εἰ**=είσαι ἔξω, ἀπηλλαγμένος.

ἐκτρέφω : ἀνατρέφω.

ἐκχέομαι : χύνομαι ἔξω, ἐπὶ μνήμης=λησμονοῦμαι. ἐκκεν- μέναι εἰσὶ=ἔχουσι λησμονηθῆ ὑφ' ήμῶν.

ἔλοιτο ἀν : ἀόρ. τοῦ αἰρέομαι·οῦμαι=ἡθελε προτιμήσει.

ἐμμένω : μένω σταθερός, πιστός.

ἐμποδών : ἐμπόδιον.

ἐμπροσθεν : ἐπὶ χρόνου=πρότερον.

ἐν : μετὰ δοτ. ἐπὶ χρόνου=τὸ χρον. διάστημα, ἐντὸς τοῦ δοπίου γίνεται τι. Ἐν X ἐν ταῖσδε ταῖς διλύγαις ήμέραις=ἐντός κατὰ τὸ διάστημα τῶν διλύγων τούτων ήμερῶν.

ἐναργῆς : διοφάνερος.

ἐνέγκαιμι ἀν : ἀόρ. τοῦ φέρω=ἡθελον ὑποφέρει. (I). Ἡδύ- νατο νὰ τεθῇ διάστημα τὸ κακόν, διὰ τοῦτο λέγει τὴν Εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἀν τουσμένης τῆς ὑποθέσεως εἰ γένοιτο.

ἐνεκα λόγου : διὰ νὰ γίνεται λόγος.

ἐνέχομαι : μέλλ. ἐνέξομαι=θὰ ἐνοχοποιηθῶ. Ἐν XIV είναι δὲν ἀπόδειξις τῆς ἐνοχῆς τοῦ Σωκρ. εἰς τὸ κατὰ τῆς πατρίδος ἀδίκημα.

ἐν παντὶ τῷ βίῳ : κατὰ τὴν διάρκειαν ὅλου τοῦ βίου.

ἐνσκευάζομαι : μεταμορφοῦμαι, φορῶ.

ἐν τοῖς : ἐν I παραλείπεται τὸ βαρυτάτοις = μεταξὺ τῶν βαρυτάτων.

ἐντρέπομαι : φροντίζω.

ἐνύπνιον : 'Η ἐκλογὴ αὐτοῦ παρὰ πολὺ ἐπιτυχής, διότι καὶ νῦν η ὄψις ἐνυπνίου παριστῶντος ἀναχωροῦντα ἢ μέλλοντα ν' ἀναχωρήσῃ τὸν ἀρρωστὸν νομίζεται καὶ πόνον προμήνυμα ἐπιτυχεστάτη καὶ η χρῆσις τοῦ 'Ομηρ. στίχου, δι' οὖν καθίσταται τὸ ἐνύπνιον ἐναργέστατον. Ταῦτα ἀποτελοῦντι τὸ β' μέρος τοῦ προσού μίου τοῦ διάλογου, ὅπερ εἶναι η **ἀταραξία** καὶ τὸ δνειδον τοῦ **Σωκράτους**. Οὗτος ἐν τῷ προοιμίῳ μετὰ τὸν κατατοπισμὸν ἡμῖν τὰ λοιπὰ ψηφισμένουσιν εἰς ζωηρὸν εὐθὺς χαρακτηρισμὸν τῶν διαλεγομένων προσώπων. Καὶ πῶς μὲν ἐκάτερον χαρακτηρίζεται, εὐχολὸν εἶναι νὰ νοηθῇ, η δ' ἀντίθεσις τῶν χαρακτηρῶν συντείνει τὰ μέγιστα εἰς τὴν ζωηρότητα τῆς εἰκόνος καὶ δειχνύει ἐκ πρώτης ὅψεως τοῦ καλλιτέχνου τὴν δέναμον.

ἔξαγω τινά : ὀδηγῶ ἔξω (τῶν δρίων).

ἔξαμαρτάνω : 'Ἐν XV ἔξαμαρτών τι τούτων = ἀν κάμης κανὲν σφάλμα ἐκ τούτων.

ἔξεργάζομαι : καύμων, ἐκτελῶ.

ἔξεστι : Μέλλ. ἔξέσται σοι = θὰ εἶναι εἰς τὴν ἔξουσίαν σου.

ἔξι τσον : 'Ἐν XII ἔξι τσον εἶναι σει τὸ δίκαιον=δην ἔχεις ἵσα δικαιώματα.

ἔξόν : Μετογ. τοῦ ἔξεστι. Τίθεται ἀπολύτως εἰς τὸν λόγον, δις αἰτιατικὴ ἀπόλυτος. ἔξόν σοι=ἐν φ εἶναι εἰς τὴν ἔξουσίαν σου.

ἔξουσία : δικαίωμα. 'Ἐν XIII τῷ ἔξουσίαν πεποιηκέναι = ἔπειδη ἔχομεν δόσει τὸ δικαίωμα. Κατὰ τοῦτο διέφερον οἱ Ἀθηναῖοι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ μάλιστα τῶν Σπαρτιατῶν, παρ' οἷς οἱ νόμοι ἦσαν δεσποτικοὶ καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου περιοριτικοί.

ἔσωκα : φαίνομαι.

ἔπαιῶ : ἐννοῶ, δ ἔπαιῶν=δ εἰδήμων τινός.

ἔπεγείρω : σηκώνω τινὰ ἐκ τοῦ ὕπνου.

ἔπειδή γε : ἀφ' οὐ βέβαια.

ἔπι : μετ' αἰτ. πράγματος δηλοῦ σκοπόν, λ. χ. ἔπι θεωρίαν = διὰ νὰ θεωρήσῃς.

ἔπιδημῶ : μένω εἰς τινα τόπον.

ἔπιεικής, ἔπιεικέστατος : δ ὅπως πρέπει, δ παρὰ πολὺ ὅπως πρέπει, δ φρόνιμος ἀνθρωπος.

ἔπιεικῶς : ἀρκετά.

ἐπιλύομαι : ἐμποδίζω.

ἐπιμέλομαι : ἐπιμελοῦμαι, φροντίζω.

ἐπινοέω-ῶ : ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου.

ἐπιπέμπω : πέμπω κατά τινος.

ἐπισκέψασθαι : ἀόρ. τοῦ ἐπισκοποῦμαι=ἔξετάζω.

ἐπιστάτης : ἐπιστήμων.

ἐπιτάτιτω : προστάσσω.

ἐπιτήδειος : φίλος.—

ἐργάζομαι : κάμνω· ἐργάζομαι ἄγαθὸν = κάμνω καλὸν εἴς τινα. ἐργάζομαι κακά τινα = κακοποιῶ, βλάπτω τινά. Ἐν XV τὸ τί ἀγαθὸν ἐργάσει, δηλοῦ τὰ ποτελέσματα τῆς μελετώμενῆς δραπετεύσεως.

ἐριβωλος : (ἐρι-ἐριτατ. καὶ βῶλος)=εὔφορος.

ἐρχομαι : σημαίνει καὶ τὸ ὑπάγω. Ἐν XV ἐὰν ἔλθῃς = ἐὰν ὑπάγῃς.

ἔς αὔριον : μέροι τῆς αὔριον.

ἐστεργῆσθαι : Ἰδὲ στεροῦμαι.

ἔστι ταῦτα : ἀληθῆ εἶναι ταῦτα.

ἔταῖρος : φίλος, σύντροφος.

ἔτι : ἐν Ι οὐ πρῷ ἔτι ἐστὶν=δὲν εἶναι πλέον πρωτ. Ἐν III ἔτι καὶ νῦν τὸ μὲν νῦν θέλει νὰ δεῖξῃ τὴν τελευταίαν στιγμῆν, τὸ δὲ καὶ ἔλαττωτικὸν ὃν σημαίνει ὅτι, ἂν δὲν ἐπείσθη ἄλλοτε προηγουμένως ὁ Σωκρ. παρακαλούμενος, τώρα τούλαχιστον τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἀνάγκη νὰ πεισθῇ. Κατωτέρω τὸ ὅς ἔμοι.. ἔτι δὲ δόξω ἀνακόλουθον ὃν δεικνύει τὸ κατέχον τὴν ψυχὴν τοῦ Κρ. συναίσθημα. Καὶ τὸ οὐδένα δὲ κατὰ πρόληψιν τιθέμενον λαμβάνει τόνον καὶ δύναμιν.

ἔτι δέ : ἐν V διὰ τούτου εἰς τὸ ἀνωτέρῳ ἐπιχείρημα προστίθεται καὶ τρίτον, τὸ τοῦ δικαίου, δι' ὃ καὶ προτάσσεται ἡ λέξις **δίκαιοις** χάριν ἐμφάσεως.

εὐδαιμονίω : καλοτυχίζω, μακαρίζω. Η μετ' αὐτοῦ γενικὴ δηλοῦ τὴν αἰτίαν, λ. χ. τοῦ τρόπου=διὰ τὸν τρόπον σου.

εὐειδής : εὔμορφος.

εὐεργετῶ : ἐν I σημαίνει τὸ φιλοδωρῶ· εὐηργέτηταί τι=ἔχει φιλοδωρηθῆ κατί τι.

εὖ μάλα : πολὺ καλά.

εὐνομέομαι-οῦμαι : Αἱ Θῆβαι ἐπὶ Σωκράτους ἐκυβερνῶντο

διλιγασχικῶς μέν, ἀλλ' ἰσονόμως, διὸ καὶ ἡμασαν ἀναδείξασαι μετ' ὀλίγον τὸν Ἐπαμεινώνταν καὶ Πελοπίδαν. Τὰ δὲ Μέγαρα διφούντο καὶ αὐτὰ διλιγασχικῶς, ἀλλ' ηὐνομοῦντο, διὸ καὶ ἐμακαρίζοντο ὑπὸ τοῦ Σωκράτους. Τὸ εὐνομοῦνται=ἔχω καλοὺς νόμους, καὶ διοίκησιν.

εὐρίσκω : μέλλ. εὐρήσω. Οὐδένα μήποτε εὐρήσω=δὲν θὰ εὑρῶ ποτὲ κανέναι (ἄλλον).

εὔτελής : πρόστυχος. ^{Ως} εὐτελεῖς=πόσον πρόστυχοι είναι.

εὐωχέομαι-οῦμαι : ἐν XV βιώσει εὐωχούμενος=θὰ ζήσῃς διασκεδάζων.

ἐφίημι : ἐπιτρέπω. ^{Ἐν} XIII ἀλλ' ἐφιέντων=ἀλλ' ἐν φέπιτρέπομεν.

ἐφίσταμαι : ἴσταμαι πλησίον. ^{Ἐν} XI ἐπιστάντες = ἀφ' οὗ σταθῶσι πλησίον ήμῶν.

ἔχω : σημαίνει καὶ δύναμαι. οὐκ ἔχω ἀποκρίνασθαι=δὲν δύναμαι ν. ἀποκριθῶ. ἀμεταβάτως σημαίνει εὐρίσκομαι εἰς κατάστασιν.

ζῆν : τὸ ζῆν=ἡ ζωή· τὸ εὖ ζῆν = ἡ καὶ λὴ ζωή, ἡ καθὼς πρέπει.

ἢ : ἀρά γε. Διὰ τούτου εἰσάγεται ἡ ἐρώτησις.

ἢ : ὅπως. ^{Ἐν} VII ἢ ἂν δοκῇ=ὅπως φαίνεται καλόν.

ἥγεομαι-οῦμαι : νομίζω. **ἥγήσονται**=θὰ νομίσωσιν.

ἥδεως : γλυκά, εὐχάριστα.

ἥκιστα : ἔλεγχιστα, καθόλου δέν. ^{Ἐν} XVI ἥκιστα ἔδει = καθόλου δὲν ἔπειτε.

ἥκω : ἔχω ἔλθει.

ἥμαρ-ατος : ἵων. ἡ ἡμέρα. ἥματι κεν τριτάτῳ : ἐκ τῆς ^{Ιλ.}I, 363. Ὁ Πλάτων μετέβαλε μόνον τὸ πρόσωπον τοῦ ὁήματος = τὴν τρίτην ἡμέραν.

ἥμέρα : τῆς ἐπιούσης ἡμέρας=τὴν ἐρχομένην ἡμέραν (γεν. τοῦ χρόνου).

ἥσυχίαν ἄγω : ἥσυχάζω.

ἥχη : ὥκώ, ὥκος.

θαυμάζω : ἀπορῶ. ^{Ἐν} XII εὶ θαυμάζοιμεν αὐτῶν λεγόντων=ἄν ἡθέλομεν ἀπορεῖ, διότι αὐτοὶ λέγουσι (ταῦτα). Τὸ θαυμάζω συντ. μετὰ γεν. καὶ αἵτ. Καὶ μετ' αἵτ. μὲν σημαίνει πράγματι θαυμάζω τι ὡς καλὸν καὶ ἀποδέχομαι αὐτό, μετὰ γεν.

δὲ σημαίνει παραξενεύομαι καὶ ἀποδῶ διά τι μὴ δοθόν.

θαυμάσιος ἄνθρωπος : καλὸς ἄνθρωπος.

Θετταλία : Οἱ παλαιοὶ καὶ μάλιστα οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐν γένει κακήν ἵδεαν περὶ Θεσσαλῶν. Τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν εὐγενῶν καὶ λιχουδῶν τῆς χώρας ταύτης.

Θήβαξ : εἰς Θήβας Ἰδε εὐνομέομαι-οῦμαι.

θωπεύω : κολακεύω, χαϊδεύω.

Ιατρός : τὰ γυμναστήρια τὸ πάλαι (γυμνάσια καλούμενα) εἶχον ἴδιον ιατρόν, δστις ἔκανόνιζε καὶ τὴν δίαιταν τῶν γυμναζομένων· ὁ δὲ διδάσκαλος τῆς γυμναστικῆς ἐλέγετο **παιδοτρίβης** μὲν ὁ τῶν παίδων, **γυμναστής** δὲ ὁ τῶν ἀθλητῶν.

Ιδιώτης : ἀπλοῦς πολίτης, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀρχοντα.

Ικανῶς : δοθῶς. Ἐν VI διὰ τούτοις ἀρχεται ἡ σωκρατικὴ λεγομένη μέθοδος, καθ' ἣν δι' ἐπιτηδείων ἐρωτήσεων καὶ σχετικῶν ἀποφοίσεων τοῦ ἀντιπάλου καταλήγομεν εἰς εὐνοϊκὰ πρὸς τὴν γνώμην ἡμῶν συμπεράσματα. Κύριον τῆς μεθόδου ταύτης στοιχείον είναι ἡ ἀπὸ παραδειγμάτων καὶ συγκεκριμένων πραγμάτων μετάβασις εἰς ἀφηρημένα καὶ γενικά, διὰ συλλογισμοῦ, δστις διὰ τοῦτο λέγεται **ἐπαγωγικὸς** ἢ **ἐπαγωγή**, ὅμεν καὶ ἡ μέθοδος **ἐπαγωγικὴ** καλεῖται. Περὶ τὴν μέθοδον ταύτην εἶχε μεγάλην δεινότητα ὁ Σωκράτης καὶ δι' αὐτῆς ἀπεδείχνεν τοὺς θεοὺς τούς τότε νομιζομένους σοφούς.

Ισθμός : ὁ τῆς Ηελοποννήσου, ὅπου ἐτελοῦντο τὰ **Ισθμια**. Ήτε ὁ Σωκρ. μετέβη εἰς Ισθμόν, ἄγνωστον.

καθάπτομαι τινος : πρόσβιάλω τινά, ἐπιτίθεμαι.

καθεύδω : κοιμῶμαι.

καθομολογέω-ῶ : παραδέχομαι.

καὶ γάρ : ὅταν είναι ταῦτα μαζί, ἔρμηνεται πρῶτον τὸ γάρ τὸ δὲ **καὶ** ἀποδίδεται εἰς τὴν μετὰ τὸ γάρ λέξιν ἥ καὶ ἔτι περαιτέρω· καὶ γάρ ἂν ἀτοπὸν εἴη=διότι καὶ ἀτοπὸν (παράδοξον) θὰ ἦτο.

καὶ δῆ : καὶ μάλιστα.

καὶ-καὶ : ἡ ἐπανάληψις τοῦ καὶ δίδει ἔμφασιν εἰς τὸν λόγον.

καιρός : κατάλληλος ὥρα· ἐν καιρῷ τινι=εἰς κατάλληλον ὅπως δήποτε ὥραν. Ἐν II ἐν καιρῷ τινι οὐκ ἔγειραι με=εἰς κατάλληλον ὅπως δήποτε ὥραν δὲν μ' ἔξυπνησες, δηλ. καλὰ ἔκαμες καὶ δέν μ' ἔξυπνησες.

καὶ σμικρόν : Ἐν V δὲ Πλάτων μετεχειρίσθη τὸν καὶ ὡς ἐπιδοτικὸν ἐπὶ τὸ ἔλαττον, ισοδυναμούντα πρὸς τὸ ἀκόμη καὶ ἦ καὶ τὸ μόνον.

καὶ ταῦτα : καὶ μάλιστα.

καίτοι : καὶ ἀληθῶς, καὶ ὅμως.

κακίᾳ : δειλίᾳ. Ἐν V **κακίᾳ τινί** = ἔνεκα δειλίας τινός.

κακῶς ποιῶ : κακοποιῶ, βλάπτω. Τὸ ἀντίθετον τοῦ εὖ ποιῶ.

καλλωπίζομαι : καμαρώνω (μεταφορικῶς). Ὁ Σωκρ. πράγματι ἀπελογήθη ὑπερηφάνως. Ἰδε Ἀπολ. XVI καὶ XVII.

καλός : ὁραῖος.

καλῶ τινα : φωνᾶζω τινὰ μὲ τὸ ὄνομά του.

κατάγελως : γελοῖον τέλος.

κατάδηλος : δόλοφάνερος.

κέν : ἵκοιό κεν = θὰ ἥδυνασο νὰ φθάσῃς, θὰ φθάσῃς· ἵσον πρὸς τὸ δυνητ. **ἄν**.

κῆδομαι : φροντίζω περὶ τινος, λυποῦμαι τινα.

κινδυνεύω κίνδυνον : διατρέχω κίνδυνον. Σημαίνει πρὸς τούτοις τὸ κινδυνεύω πλησιάζω, φαίνομαι ἢ ἀπροσ. φαίνεται.

κοινόν : τὸ κοινὸν τῆς πόλεως = αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως.

κοινωνέω-ῶ : μετέχω τινός, παραδέχομαι τι, συμφωνῶ.

κορυβαντιῶ : δργιάζω, ὃς οἱ Κορύβαντες. Ἡσαν δ' οὗτοι λερεῖς τῆς θεᾶς Κυβέλης, τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, τῆς Γῆς. Πατοὺς τῆς λατρείας ταύτης ἦτο ἡ μ. Ἀσία καὶ μάλιστα ἡ Φρυγία, ἐκεῖθεν δὲν διεδόθη ἡ λατρεία τῆς γῆς (καλονυμένης Γαίας καὶ Ρέας) εἰς δὴ τὴν Ελλάδα. Οἱ Κορύβαντες ἐλάτευον τὴν θεὰν δργιαστικῶς, δρχούμενοι μανιωδῶς ὑπὸ τὸν ὥχον αὐλῶν καὶ χαλκῶν μουσικῶν δργάνων, βάλλοντες ἀγρίας φωνὰς καὶ πολλαχῶς παραφερόμενοι, ὃς οἱ Δερβίσαι παφὰ τοῖς Τούρκοις.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο (XVII) ἀποτελεῖ τὴν ἔξοδον τοῦ διαλόγου. Συγκεφαλαιῶν ἐν αὐτῇ δὲ Σωκρ. τὰ ὑπὸ τῶν νόμων ὁγμέντα δηλοῖ τὴν ἀμετάτρεπτον ἀπόφασιν αὐτοῦ νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος. Μεταχειρίζεται δὲ πλὴν τοῦ συγκεφαλαιωτικοῦ **ταῦτα** καὶ τῆς πλήρους ἀγάπης καὶ ἀπαθείας προσφρωνήσεως (ποία εἶναι αὕτη;) μεταχειρίζεται καὶ τὴν λαμπρὰν εἰκόνα τῶν κορυβαντιώντων, θέλων νὰ καταδείξῃ ὑπὸ πόσου ἐνθουσιασμοῦ πρὸς τήρησιν τῶν νόμων τῆς πατρίδος κατέχεται. Ἐπειδὴ ὅμως, ἂν κατέπαυεν δὲ λόγος ἐνταῦθα, θὰ ἐφαί-

νετο ὁ τρόπος τοῦ Σωκρ. πρὸς τὸν Κρ. δὲ λίγον ἀπότομος, ὁ Πλάτων παριστῆ τὸν Σωκράτη ἐπιτρέποντα ἀκόμη εἰς τὸν Κρύτωνα νὰ εἴπῃ, ἂν εἴχε καμίαν ἀντίρρησιν· «εἴ τι οἵτι πλέον ποιήσειν, λέγε». Τούτου δὲ οὐδεμίαν ἔχοντος, ἀπορρίπτεται ἡ περὶ δραπετεύσεως πρότασις καὶ ἐπέρχεται τὸ τέλος τοῦ διαλόγου. Πάντα ταῦτα τὸν ἐπίλογον τοῦ διαλόγου ἀποτελοῦνται καλοῦνται **Ἐξοδος τοῦ διαλόγου**.

Κρίτων : 'Ο Κρίτων ἀνήκει εἰς τὰ κατὰ περίστασιν συγγράμματα τοῦ Πλάτωνος. 'Αφοροῦμὴν δὲ εἰς σύνταξιν αὐτοῦ ἔδωκεν ἡ ὄλιος τυχαία ἐπὶ 30 ἡμέρας φυλάκισις τοῦ Σωκράτους μετὰ τὴν καταδίκην αὐτοῦ. Συνέπεσε δηλ., ὅτε ἐδικάζετο ὁ Σωκράτης νὰ είναι ἀπὸ τῆς προτεραιάς ἔστεμμένη ἡ πρύμνα τοῦ ἰεροῦ πλοίου, τὸ δποῖον οἱ Ἀθηναῖοι κατ' ἔτος ἔστελλον εἰς Δῆλον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἐκεῖ γεννήσεως τοῦ Ἀπόλλωνος, τὰ Δήλια, τὰ ὅτοια ἐτελοῦντο κατὰ μῆνα Θαργηλιῶνα, μεταξὺ Μαιῶν καὶ Ιουνίου. 'Η στέψις τοῦ πλοίου ἦτο σημείον, ὅτι εἶχεν ἥδη ἀρχίσει διόρονος τῆς εἰς Δῆλον θεωρίας, δηλαδὴ τῆς ἐκ μέρους τῆς πόλεως ἀποστολῆς εἰς Δῆλον ἀντιπροσωπείας κομιζούσης τὰς πρὸς τὸν θεὸν προσφορὰς αὐτῆς. 'Η ἀποστολὴ αὕτη, ἥτις εἶχεν δοιεθῆ (ὧς λέγεται) ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ Θησέως (εἰς ἀνάμνησιν τοῦ εἰς Κοήτην πλοῦ αὐτοῦ μετὰ τῶν δις ἐπτὰ νέων, οὓς ἔσωσεν ἀπὸ τοῦ Μινωταύρου καὶ αὐτὸς ἐσώθη) καὶ διόρονος, ὃ ἀπὸ τῆς ἑτοιμασίας τῆς ἀναζωῆσεως αὐτῆς μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς ἐκ Δήλου, ἐλέγετο **Θεωρία**. 'Αρχὴ δὲ τῆς θεωρίας ἐλογίζετο ἡ ἡμέρα, καθ' ἥν διέφευ τοῦ Ἀπόλλωνος ἥθελε στέψει τὴν πρύμναν τοῦ εἰς Δῆλον μέλλοντος ν' ἀποπλεύσῃ ἰεροῦ πλοίου τῶν Ἀθηναίων. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θεωρίας ταύτης, ἥτις σημειώτεον πολλάκις ἐγίνετο μακρὰ μέχρι ἐνὸς μηνὸς (ὧς συνέβη καὶ κατὰ τὴν περίστασιν τοῦ Σωκράτους.) ἔνεκα τῶν τότε ἀτελῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, νόμος ἦτο ἐν Ἀθήναις νὰ καθαιρεύῃ ἡ πόλις, τοῦτο ἔστι νὰ μὴ ἐκτελῆται καμία θανατικὴ ποινὴ μέχρι τῆς ἐπιούσης τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ πλοίου. 'Επειδὴ λοιπὸν καὶ κατὰ τὴν καταδίκην τοῦ Σωκράτους συνέπεσε νὰ ἔχῃ ἀρχίσει ἥδη ἡ εἰς Δῆλον θεωρία, ἐδέησε ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς αὐτοῦ, νὰ μείνῃ δὲ οὗτος ἐν τῇ φυλακῇ ἐπὶ 30 ἡμέρας μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ πλοίου. Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον τῆς φυλακίσεως τοῦ Σωκράτους ἐφοίτων εἰς τὴν φυλακὴν

καθ' ἑκάστην οἱ φίλοι καὶ μαθηταί του ἐπισκεπτόμενοι αὐτὸν, τὸ μέν, ἵνα μὴ στενοχωρῆται οὗτος μέγινος μόνος ἐν τῇ καταλαβούσῃ αὐτὸν δυστυχίᾳ, τὸ δὲ καὶ ἵνα διδάσκωνται ὑπ' αὐτοῦ. Οὗτοι κατὰ τὰς ἐπισκέψεις αὐτῶν προέτειναν πολλάκις εἰς τὸν Σωκράτην νὰ δραπετεύσῃ ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ νὰ σωθῇ εἰς τοῦτο μάλιστα προέτρεπεν αὐτὸν ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους δὲ Κρίτων. Ὁ Κρίτων ἡτο πλούσιος Ἀθηναῖς ἔχων πολλὰ καὶ μεγάλα ἐν Ἀττικῇ κτήματα, συνεδέετο δὲ διὰ στενοτάτης φιλίας πρὸς τὸν Σωκράτην καὶ ἡτο συνομήλικος αὐτοῦ. Περὶ αὐτοῦ μάλιστα λέγεται καὶ ὅτι ἐβοήθει οἰκονομικῶς τὸν Σωκράτην, διότι οὗτος μὴ λαμβάνων μισθὸν διὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ δὲν ἐπήρχει εἰς τὰς οἰκιακὰς αὐτοῦ ἀνάγκας. Ὁ Κρίτων λοιπὸν οὗτος καὶ πρότερον πολλάκις προέτρεψε τὸν Σωκράτην νὰ δραπετεύσῃ, προσφερόμενος νὰ καταβάλῃ ἐξ ἴδιων πᾶσαν δαπάνην κομμάτων καὶ νὰ πράξῃ δὲ τι δήποτε ἀπηγένετο εἰς τοῦτο, ἀλλ ἐ Σωκράτης ἥρωεντο· ὅτε ὅμως ἔμαθεν, ὅτι τὸ πλοῖον ἐπιστρέφον ἐφθασεν ἥδη εἰς τὸ Σούνιον καὶ ὅτι μετὰ μίαν ἡ δύο ἡμέρας θὰ φθάσῃ εἰς Πειραιᾶ, ἐσπενσεν εἰς τὴν φυλακὴν ὅρθρον βαθέος (τῇ 20^ῃ Ιουνίου 389 καθ' ἡμᾶς) καὶ προσεπάθησε νὰ πείσῃ τὸν Σωκράτην νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς προτροπάς του, διότι, ἂν δὲν ἐπείθετο καὶ τώρα, δὲν ὑπῆρχε πλέον ἄλλος καιρός. Ὁ Σωκράτης συνηθισμένος νὰ μὴ πράττῃ τίποτε, χωρὶς νὰ ἀναμετρήσῃ τὴν σπουδαιότητα τῆς πράξεως καὶ τάποτελέσματα, τὰ δοῦλα αὖτη ἥδυνατο νὰ φέρῃ, προέτεινε νὰ συζητήσωσι τὸ πρᾶγμα καὶ, ἀν εὑρώσιν, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ, νὰ κάμωσιν αὐτό, εἰ δὲ μή, νὰ μὴ κάμωσι. Τὴν συζήτησιν ταύτην περὶ τοῦ πρακτέου ἐδέχθη κατ' ἀνάγκην δὲ Κρίτων, τὴν δὲ κατ' αὐτὴν μεταξὺ Σωκράτους καὶ Κρίτωνος λεχθέντα ἀνέγνωσεν δὲ Πλάτων εἰς τὸν διάλογον αὐτοῦ τὸν ἐπιγραφόμενον ἐκ τούτου **Κρίτωνα**. Ἐπειδὴ δὲ αἱ κατὰ τὴν συζήτησιν ἐκφρασθεῖσαι γνῶμαι περὶ πατρίδος καὶ τῶν πρὸς αὐτὴν καθηκόντων τοῦ πολίτου εἴναι σπουδαιόταται καὶ λαμπρόταται, δὲ Κρίτων τοῦ Πλάτωνος εἴναι τῷ πότον τινὰ τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ ὅποιου ἐκάστος διδάσκεται, ποῖα τὰ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντα.

κύριος, κυρία : δὲ ἔχων (ἢ ἔχουσα) τὸ κῦρος. κυρίας εἶναι τὰς δίκαιας=νὰ ἔχωσι κύρος αἱ δίκαιαι, νὰ εἶναι ἔγκυροι. Ἐν II οἱ τάς δίκαιας=οἱ ἔγκυροι. Ἡσαν δὲ οὗτοι οἱ ἔνδεκα, προστότινοι κύριοι=οἱ ἀριστοί.

μοιάζοντες πρὸς τοὺς παρὸν ἡμῖν ἀστυνόμους, προίσταντο δὲ τῶν φυλακῶν καὶ ἐφρόντιζον περὶ ἐκτελέσεως τῶν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐπιβαλλομένων ποιῶν.

Λακεδαιμων—Κρήτη : οἱ δωρικοὶ νόμοι καὶ τὰ ἔθιμα ἡσαν αὐστηρότερα καὶ σεμνότερα τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν, γνωστὸν δὲ ὅτι καὶ οἱ νόμοι τοῦ Λυκούργου εἶχον τὴν καταγωγὴν ἐκ Κρήτης.

λανθάνω : διαφεύγω τὴν προσοχὴν τινος· ἐλάθομεν οὐδὲν διαφέροντες=καθόλου δὲν διεφέρομεν, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσωμεν.

λέγω τινά : λέγω περὶ τινος.

λειπτέον τὴν τάξιν : (δὲν πρέπει νὰ λιποτακτῶμεν).

λογίζομαι : συλλογίζομαι. Ἐν VI λογίζομέν φ=ῶταν συλλογίζωμαι.

λυπέω-ῶ : ἐνοχλῶ.

λωβάσομαι-ῶμαι : βλάπτω.

μά : ἐπίφο. βεβαιωτ. ἐπὶ ὅρου τίθεται ἐν ἀρνήσει, λ.χ. οὐ μὰ Δία=ὅτι μὰ τὸν Θεόν, τὸ δὲ **νῆ** ἐπὶ καταφάσεως, λ.χ. νὴ Δία=νὰ μὰ τὸν Θεόν.

μακάριος : καλότυχος. Ἐν IX τὸ ὄ μακάριε φανερώνει τὴν ἀγάπην τοῦ Κρίτωνος πρὸς τὸν Σωκράτη.

μᾶλλον : πολλάκις εἶναι ἐπανορθωτικὸν καὶ ἴσοδυναμεῖ πρὸς τὸ **καλύτερον**. Ἐν X μᾶλλον δ' ἐρωτῶ=ἢ (νὰ εἴπω) καλύτερον ἐρωτῶ. Ἐνταῦθα δὲ Σωκράτης προχωρῶν εἰς τὴν συζήτησιν λέγει, ὅτι θὰ εἴπῃ τὸ μετὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐπειδὴ η̄ χρῆσις τοῦ ὅν-ματος **λέγω** δὲν ἐμεωρήθη ὑπὲρ αὐτοῦ ἀκριβῆς, ἐπανορθοῖ τὸ δηθὲν διὰ τοῦ **μᾶλλον** δ' ἐρωτῶ, διότι κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν γίνεται ὁ διάλογος.

Μέγαραδε : εἰς Μέγαρα.

μέλει : ἀπρόσ. τί ἡμῖν μέλει=τί μᾶς μέλει.

μέλλω : Ἐν X μέλλουσιν ἡμῖν=ῶταν ἡμεῖς μέλλωμεν.

μέμφομαι : κατηγορῶ, ἔχω νὰ εἴπω κατηγορίαν.

μέν : τίθεται καὶ ὡς βεβαιωτικὸς (μὴν)=πρόγαματι.

μὲν οὖν : ἔχει ἀντιθετικὴν σημασίαν καὶ ἐπανορθωτικὴν τῶν προηγουμένων=ἄλλ' ὅμως τούναντίον.

μένω : μένω σταθερός, ἀμετάβλητος. Ἐν VIII εἰ ἔτι μένει=ἄν παραδεχώμεθα ἀκόμη αὐτόν.

μέρος : ἐν V τὸ σὸν μέρος=ῶσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ σοῦ.

μεταδίδωμι : δίδω μέρος; ἐν XIII μεταδόντες=ἄν καὶ σου

Έδωκαμεν μέρος.

μετριώτατα : δρυθότατα.

μή : τίθεται ἐπὶ πλαγ. ἐρωτήσεως, ὅταν προηγῆται ḥ. φόβου σημαντικόν.

μὴ οὐχί : αἱ δύο ἀρνήσεις ἀποτελοῦσι μίαν κατάφασιν, ὥστε ἐν Ι τοῦ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν=τοῦ νὰ ἀγανακτῶσιν. Τοῦτο συμβαίνει, ὅταν προηγῆται πρότασις ἀρνητική.

μήτε : τίθεται ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, τὸ δὲ **οὔτε** ἐπὶ κοίσεως.

μοῖρα : Ἐν XIII ἐν μείζονι μοίρᾳ = ἐν ἀνωτέρᾳ θέσει,

ἀνώτερον.

μορμολύττομαι : φοβερίζω (τὰ παιδιά) διὰ μορμολυκείου ἢ φωνάζων **Μορμώ** (δ. Μπαμπούλας).

μουσική : ὕδε τροφὴ καὶ παιδεία.

μοχθηρός : πλήρης μόχθου, κακοπαθημένος, ἄθλιος, λ. χ. σῶμα μοχθηρόν.

Νόμος : προσωποποίησις τῶν νόμων ἐν XI. Ὁ Σωκράτης ἐρωτῶν, ἀν διὰ τῆς δραπετεύσεως ἀδικοῦσί τινα καὶ ἀν παραβαίνουσι συμφωνίας τινὰς συνωμολογημένας ἡδη, φέρει τὸν Κούτωνα εἰς δυσχερῆ θέσιν, δι' ὃ καὶ δὲν ἀποκρίνεται οὗτος λέγων, ὅτι δὲν ἔννοει τὴν ἐρώτησιν. Ἡ προσωποποίησις τῶν νόμων τῆς πατρίδος εἶναι μεγαλοπρεπής εἰκών, δι' ἦν δλος δ διάλογος ἀποβαίνει λαμπρὸς καὶ ἔξαιρετος, ἀληθῆς Εὐαγγέλιον, τὸ δποῖον πᾶς πολίτης καὶ μάλιστα δ Ἐλλην διφείλει νὰ ἔχῃ κατὰ πᾶν βῆμα πρὸ διφθαλμῶν.

νοῦς : νόημα, λόγος. οὐδενὶ ξὺν νῷ=χωρὶς κανὲν νόημα, ἀνευ λόγου.

νῦν δή : πρὸ διλύγουν.

ξένος : δ ἔξ ἄλλης πόλεως φύλος. Ἐπειδὴ ξενοδοχεῖαι τότε ἐλάχιστα ὑπῆρχον, οἱ μεταβαίνοντες ἐκ πόλεως εἰς πόλιν ἦσαν ἦναγκασμένοι νὰ καταφεύγωσιν εἰς φιλικὰς οἰκίας, ἵνα καταλύωσιν ἐν αὐταῖς φιλοξενούμενοι. Ἡ ξενία μάλιστα ἦτο, ὡς γνωστόν, ἰερὰ παρ. Ἐλλησιν ὑποχρέωσις καὶ οἱ ξένοι ἐθεωροῦντο πόλιν ἀποδημοῦντες δὲν είχον ἐν αὐτῇ κανένα γνωστόν, κατέφευγον εἰς τὰς οἰκίας ἀγνώστων ἢ παρέλαμβάνοντο προθύμως ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐφιλοξενοῦντο φιλοφρονέστατα. Οὕτως δ φιλοξενῶν καὶ δ φιλοξενούμενος συνεδέοντο διὰ τῆς φιλοξενίας ταύτων

της καὶ ἐλέγοντο πρὸς ἄλληλους ξένοι, εἰς ἀνάμνησιν δὲ αὐτῆς ἔδιδον καὶ δῶρα ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον (ὅπλα, ποτήρια κ. λ.), τὰ δόποια ἐφυλάσσοντο ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν ὡς κειμήλια, ξένια (ξενία) παλούμενα καὶ παραδιδόμενα ἀπὸ πατοὺς εἰς νῖσσον.

ξυγχωρῶ: συμφωνῶ. Ἐν VI οὐ μή σοι ξυγχωρήσω=δὲν θὰ συμφωνήσω μαζί σου.

ξυνδιαταλαιπωρέω-ῶ: ταλαιπωρῶ διαοκῶς μετά τινος.

ξυνδοκεῖ σοι : φαίνεται καὶ εἰς σὲ δρθόν, συμφωνεῖς ; **ξυνδοκεῖ μοι** : συμφωνῶ.

ξυνήθης : γνώριμος. Ή σχέσις τῆς φιλίας καὶ τῆς ὅπως δή-
ποτε συμπαθείας γεννᾶται τὸ μὲν ἐκ τῆς συχνῆς συναναστροφῆς,
τὸ δὲ ἐξ εὐεργεσίας. Ἀμφότερα ταῦτα ἀναφέρει ἐνταῦθα ὁ Πλά-
τον ψυχολογικώτατα.

ξυνθήκη : συμφωνία.

ξυντίθεμαι: συμφωνῶ.

οἰδα : Ἐν Χ οἴδα γάρ διὰ τῆς αἰτιολογίας ταύτης ἐκφέρεται μεγίστη ἀλήθεια, διότι πράγματι ὁ κόσμος μνησίκακος ὡν καὶ φιλέκδικος δὲν τηρεῖ τὸ παράδειγμα τοῦτο καὶ σήμερον ἔτι (παρὰ τὴν χριστιανικὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ) πλὴν ὀλίγῳ.

οἶν τε ὅν καὶ δυνατόν: ἐν Οὐλεονασμὸς χάριν μείζονος σαφηνείας. Οὗτο καὶ κατωτέρῳ «ἀδύνατον καὶ οὐκέτι οἷόν τε». Ἡ Μετοχὴ κατ' αἰτιατικὴν ἀπόλυτον, διότι ἡ φράσις εἶναι ἀπόδιπλη.

οἶος: μετὰ τὸ τοιοῦτος ἴσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ὅστε.

οἶος τ' εἰμι: είμαι ίκανός, τὸ δὲ **οἶος εἰμι**=βούλομαι. Ἐν
III οἶος τ' ὡν=ἐγώ ὁ ὑδνάμαν.

οἴχομαι : ποτ. ὁρχόμην, μέλλ. οἰχήσομαι. Ἐν V οἰχήσει κα-
ταλιπών=θὰ ἀφῆσῃς καὶ θὰ φύγης. Τὸ οἴχομαι, ὅταν είναι μετὰ
Μετοχῆς, ἔχει ἡ Μετοχὴ τὴν κυρίαν ἔννοιαν.

δμολογέω-ῶ: παραδέχομαι, συμφωνῶ. Ἐν X «**ἀν τις δμολογήσῃ**=ὅσα συμφωνήσῃ κανεὶς (μετά τινος). Ἐν XII ταῦτα δμολόγητο=αὗται αἱ συμφωνίαι εἰζον γίνεται. Αἱ συμφωνίαι αὗται ἀνάγονται εἰς τὰς ὑπὸ τῆς Ἡθικῆς καλούμενας σιωπηρὰς συμφωνίας, τὰς ὅποιας ἀνάγκη νὰ τηρῇ ὁ ἀνθρώπος, ώς καὶ τὰς δητὰς ἡ γραπτάς, τὰ κοινῶς λεγόμενα συμβόλαια.

δμολογία : συμφωνία, ύπόσχεσις.

δνίνημι : ὡφελῶ.

ὅπερ λέγω : ίσοδυναμεῖ πρὸς τὸ «ῶσπερ λέγω».

ὅποι : ἐπὶ κινήσεως=ὅπου.

ὅπως : ἐπὶ πλαγ. ἐρωτήσεως=πῶς. ὅπως μὴ=μήπως.

ὅράω-ῶ : ὅρα=πρόσεχε. Τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀρχῆς τοῦ μηδαμῶς ἀδικεῖν τονίζων δὲ Σωκρ. καθιστᾷ προσεκτικὸν τὸν Κρίτωνα λέγων : καὶ ὅρα, ὁ Κρίτων, ὅπως μὴ παρὰ δόξαιν δμολογῆς, διότι φοβεῖται, μήπως δὲ Κρίτων συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸν παρὰ τὴν γνώμην του, ἐκ σεβασμοῦ μᾶλλον καὶ ἀγάπης πρὸς αὐτόν.

ὅρθρος : οἱ παλαιοὶ διήρουν φυσικῶς τὸ ἡμερονύκτιον εἰς τὰ ἔξης μέρη : ὅρθρος, πρῶτη ἢ πρῷ ἢ ἔως, ἀγορὰ πλήθουσα, μεσημβρία, δεῖλη πρωΐα, δεῖλη δψία, ἐσπέρα, νύξ, μέσαι νύκτες. ὅρθρος βαθύς. Ὁ βαθὺς ὅρθρος ἥτο ἡ ὅρα τῆς νυκτὸς 3—4. Ἡ διαιρεσίς τοῦ ἡμερονυκτίου εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς ὥρας ἔγινε τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἀστρονόμου Ἰππάρχου περὶ τὸ 140 π. Χ.

ὅρφαντα : τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ εἶναι τις ὅρφανός. Μεγαλύτερον τῆς ὅρφανίας κακὸν πράγματι δὲν ὑπάρχει καὶ μόνον δὲ ἀναλογισμὸς αὐτοῦ ἀρχεῖ νὰ συνταράξῃ τὴν ψυχὴν τῶν γονέων. Τούτου ἔνεκα καὶ ὁ Πλάτων (V) μεταχειρίζεται τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο ὡς ψυχολόγος δεινὸς θέτων αὐτὸν εἰς τὸ στόμα τοῦ Κρίτωνος. Καὶ τὸ ἔπομενον δὲ ἡ γὰρ οὐ χρὴ κ. λ. παροιμιῶδες καταστὰν ἔρχεται ὡς βαρύ, οὔτως εἰπεῖν, πυροβολικὸν νὰ κατακεραυνώσῃ τὴν γνώμην τοῦ Σωκρ. προστιθεμένης καὶ τῆς μετ' αὐτὸν λεπτῆς εἰρωνείας «φάσκοντά γε δὴ ἀρετῆς διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπιμελεῖσθαι».

ὅσιον : ἐπιτετραμμένον.

ὅσος : Ἐν XVII ὅσα γε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα=ὅσον τοῦ λάχιστον ἀφορῷ τὴν τωρινήν μου γνώμην.

ὅτι μή : πλήν παριστᾶ δὲ τὸ λεγόμενον ὡς ἀνάξιον λόγου.

ὅτιον : ὅτι δήποτε.

οὐδαμῶς : κατ' οὐδένα τρόπον. Ἐν X ἀρχεται ἡ ἔξετασίς τοῦ δικαίου τῆς δραπετεύσεως. Διὰ συνεχῶν ἐρωτήσεων δὲ Σωκράτης ζητεῖ νὰ μάθῃ, ἂν εἶναι δοθὸν τὸ ὅτι ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἀδικῇ τις.

οὐδ' αὐτός : καὶ ἐγὼ δὲν οὐδείς.

οὐδέ : (ἐκ τοῦ οὐ καὶ δέ) τὸ μὲν δὲ=καί, τὸ δὲ οὐ=δχι, δέν.

οὐδέν : ἐξ αὐτοῦ τὸ παρὸν ἡμῖν **δέν**. οὐδὲν ἀπολύεται=δὲν ἔμποδίζει, δὲν ἀπαλλάσσει καθόλου.

οὐδέτερον : οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο.

οὐ δῆτα : ὅχι βέβαια.

οὐκέτι οἶνον τε : δὲν είναι πλέον κατορθωτόν.

οὐκ εὐμενῶς : λιτότης ἀντὶ **δυσμενῶς**.

οὐκοῦν : λοιπόν.

οὖν : Ἐν Χ διὰ τούτου ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐκ τῆς παρεμπεδούσης προτάσεως διακοπεῖσα ἔκθεσις τῆς γνώμης τοῦ Σωκράτους. Διὰ δὲ τοῦ κατωτέρῳ **σκόπει δὴ οὖν** ἐκφέρεται τὸ συμπλέασμα αὐτοῦ διὰ προτροπῆς πρὸς τὸν Κρίτωνα πρὸς ἔξετασιν ἑαυτοῦ, ἢν εἴναι σύμφωνος πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Σωκράτους, διότι μόνον οὕτω δύναται νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις. Ἐνταῦθα μετεχειρίσθη πάλιν ὁ Πλάτων τὸ πολυσύνδετον καὶ—καὶ—οὔτε—οὔτε.

οὐσία : περιουσία.

οὐ τοι δή : τὸ μὲν **οὐ τοι**=τῷ ὅντι δέν, τὸ δὲ **δὴ=ηδη**.

οὗτος : Ἰσοδυναμεῖ πολλάκις πρὸς τὸ ἰδού, ὃς ἐν IV ξένοι οὗτοι=ἰδοὺ ἐδῶ φίλοι ἔξι ἄλλης πόλεως.

οὕτω : πλὴν τῆς τροπ. σημασίας ἔχει καὶ τὴν τοῦ ποσοῦ, λ. χ. οὕτω πρὸ=τόσον πρῶτη, τόσον ἐνωρίζ.

οὐχ ἥκιστα : ὅχι διλγάθερον. Ἐν XVI **οὐχ ἥκιστα, ἀλλ᾽ ἐν τοῖς μάλιστα** είναι πλεονασμὸς χάριν μείζονος σαφηνείας καὶ ἐμφάσεως.

ὅφελος : Ἐν XV εἴπερ γέ τι **ὅφελος** = ἢν εἴναι πράγματι κανὲν ὅφελος ἀπὸ αὐτούς.

παιδεία καὶ τροφή : Ταῦτα ἡσαν διὰ νόμων ὕρισμένα ἐν Ἀθήναις, ἵνα ἀναπτύσσηται ἀρμονικῶς τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα τῶν παιδῶν. Ἐπαιδεύοντο δὲ οἱ παῖδες τῶν Ἀθηναίων ἐν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ. Καὶ ἐν μὲν τῇ μουσικῇ περιελαμβάνοντο πάντα τὰ εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος καὶ εἰς διάπλασιν τῆς καρδίας συντείνοντα μαθήματα, λ. χ. γραμματικά, λογοτεχνία, ἀπαγγελία ποιημάτων, φιλοσοφία, ὑπηρεσία, μαθηματικά, κιθαριστικές, κιθαροφδία κ. λ., ἐν οἷς σπουδαιοτάτην θέσιν εἶχεν ἡ μουσική διὰ δὲ τῆς γυμναστικῆς ἐδηλοῦντο πάντα τὰ εἰς τὴν ὑγίειναν καὶ ἐνδρωστίαν καὶ κανονικὴν ὁρθομεσιν τοῦ σώματος ἀνα-

φερόμενα, τὰ δποῖα ἐδιδάσκοντο, ἵνα οἱ νέοι τὰ σώματα βελτίω
ἔχοντες ὑπηρετῶσι τῇ διανοίᾳ χρηστῆν οὕσῃ.

παιδιά : παιγνύδιον, ἀστεῖσμός.

παιδοτρίβης : διδάσκαλος τῆς γυμναστικῆς τῶν παίδων.

πάλαι : πρὸ πολλοῦ.

πάνν : πολύ. **πάνν οὔτω**=τόσον πολύ. Μετὰ τοῦ μὲν οὕτω
τὸ πάνν χρησιμεύει ἐν ἀποκρίσει ὃς ἴσχυρὸν βεβαιωτικὸν = βε-
βαιότατα. Ἐν Ι τὸ πάνν μὲν οὕν=τούναντίον πολὺ πρῶτον εἶναι.

παρά : μετὰ δοτ. προσώπου **παρὰ θεοῖς**=κατὰ τὴν γνώ-
μην τῶν θεῶν.

παρὰ δόξαν : παρὰ τὴν γνώμην σου, χωρὶς νὰ τὸ παρα-
δέχεσαι.

παρακάθημαι : κάθημαι πλησίον.

παρακρούω : ἔξαπατῶ ἀπὸ τῶν πωλούντων, οἵτινες κρού-
οντες τὸν ξυγὸν ἔξαπατῶσι τοὺς ἀγοραστάς. Ἀλλὰ καὶ οἱ παλαι-
σταὶ κρούοντες τὸν ἀντίπαλον διὰ τοῦ ποδὸς δολίως ἔφοιτον
αὐτὸν κατὰ γῆς.

παραμένω : μένω ἔδω.

παρεστὼς—ώσα : ὁ παρόν, ἡ παροῦσα (συμφορά).

παρέχω (πράγματα) : προέχειν (ἐνοχλήσεις).

πάσχω κακῶς : κακοποιοῦμαι.

πατρίς : Ἐν XII παραβάλλεται αὗτη πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ
προγόνους καὶ κηρύγτεται πολυτιμοτέρα καὶ περισσότερον σεβα-
στὴ τούτων διὰ τοῦ περιφήμου καταστάντος «μητρός τε καὶ πα-
τρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερον ἔστιν ἡ πα-
τρὶς κ.λ.». Τῆς εἰκόνος ταύτης τῆς πατρίδος, τὴν δποίαν παρέχει
ἡμῖν ὁ Πλάτων, οὐδὲν ὑπάρχει λαμπρότερον. Τὰ λεγόμενα γί-
νονται δεκτὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος ὃς ὅρθια, ἀναγνωρίζοντος
οὕτῳ τὸ πολύτιμον καὶ σεβαστὸν τῆς πατρίδος.

παύομαι : παύω. Ἐν IX παῦσαι λέγων=παῦσε νά μου
λέγῃς.

πειράσμαι-ῶμαι : προσπαθῶ.

περιτίθεμαι : φροῦ.

πέφυκα : εἴμαι ἐκ φύσεως.

πή=κάπου. Ἐν XI εἰ ἔχεις ἀντιλέγειν πη=ἄν δύνασαι νὰ
ἀντιλέγῃς κάπου, ὅπου δύνασαι νὰ ἀντιλέγῃς.

πηνίκα : ἐπίρρο. χρον. ἔρωτημ. σημαίνον τὴν ὕδραν τῆς ἥμέ-

ρας=τί ὥρα είναι ; τὸ μετ' αὐτοῦ **μάλιστα**=περίπου.

πιθοῦ : ἀόρ. β' Προστ. τοῦ πεύθομαι=ἀκουσόν μου.

Πλάτων : Μεταξὺ τῶν διακεκομένων τοῦ Σωκράτους μαθητῶν ἐπισημότατος ἦτο δὲ οὗτος οὐτός οὗτος. Οὗτος ἐγεννήθη τῷ 429 π.Χ. ἐκ μεγάλης, πλουσίας, ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας, διότι εἶλκε τὸ γένος ἀπὸ τοῦ Κόδρου καὶ Σόλωνος. Οὐ πατὴρ αὐτοῦ ἐλέγετο Ἀρίστων, ἢ δὲ μήτηρ Περικλείη, αὐτὸς δὲ δὲ οὗτος ἐλέγετο πρῶτον Ἀριστοκλῆς, πότε δὲ καὶ διατί ὀνομάσθη Πλάτων, ἀγνοοῦμεν. Ἐπειδὴ οἱ γονεῖς αὐτοῦ είχον ἀφθονα τὰ μέσα, ἀνέθρεψαν καὶ ἐπαίδευσαν αὐτὸν μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας. Τὸ φύσει δὲ καλλιτεχνικὸν τοῦ Πλάτωνος πνεῦμα ἐφάνη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, διότι ὥριμησεν οὕτος εἰς τὴν ποίησιν ἀλλ᾽ εἰκοσαετῆς ἥδη κατεγορητεύθη ὑπὸ τοῦ Σωκράτους καὶ ἡκολούθησεν αὐτῷ ἐπὶ 9 ἔτη μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου του δὲ Πλάτων ἐπιθυμῶν νὰ τελειοποιηθῇ περὶ τὰς σπουδάς του ἀπεδήμησεν εἰς Μέγαρα, ὅπου είχε τὴν σχολήν του δὲ μαθηματικὸς Εὐκλείδης. Ἐκεῖ ἐσπούδασε τὰ μαθηματικά. Ἐκ Μεγάρων ἀπῆλθεν εἰς Κυρήνην τῆς Ἀφρικῆς πρὸς τὸν ἐπίσης μαθηματικὸν Θεόδωρον καὶ ἐπειτα εἰς Αἴγυπτον, ἐνθα συνανεστράφη πρὸς τοὺς σοφοὺς ἵερεῖς τῆς χώρας ἐκείνης. Οὐ Πλάτων μετέβη ὁσαύτως καὶ εἰς τὴν καλούμενην μεγάλην Ἑλλάδα, δηλαδὴ τὴν κάτω Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, καὶ συνεπλήρωσε τὸ φιλοσοφικὸν του σύστημα. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀθήνας ἰδρυσε σχολὴν ἐν Κολωνῷ, πλησίον τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἥρωος Ἀκαδήμου, ἥτις διὰ τοῦτο ὀνομάσθη Ἀκαδήμεια. Ἐκεῖ δὲ οὗτος ἐδίδαξεν ἐπὶ 40 ἔτη συστηματικῶς διατάξεις, τοῖς συγγράμμασί του παρέστησε μᾶλλον διαλογικῶς καὶ ἐντέκνως, ἐνώπιον οὐχὶ ἀσήμου μαθητῶν ἀριθμοῦ. Τὴν διδασκαλίαν ταύτην διέκοψε δις μεταβὰς εἰς Σικελίαν κατὰ πρόσκλησιν πρῶτον μὲν τοῦ τυράννου Συρακούσων Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, είτα δὲ τοῦ νεωτέρου παῖ ἀμφοτέρων ὅμως ἐλαβε πικρὰν πειραν, ὅτι οἱ τύραννοι δὲν δύνανται νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, διότι περιπεσὼν εἰς τὴν δυσμένειαν αὐτῶν, ὑπὸ μὲν τοῦ πρώτου παρεδόθη εἰς τινὰ Σπαρτιάτην, ἵνα πωληθῇ ὡς δοῦλος, ἐλυτρώθη δὲν Ἀλγίνῃ ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου Ἀννικέριος, ὑπὸ δὲ τοῦ δευτέρου ἐκινδύνευσε νὰ φονευθῇ καὶ μόλις ἐσώθη ὑπὸ τῶν φίλων. Ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου δὲ Πλάτων ἐμεινε διαρκῶς ἐν Ἀθήναις διδάσκων μέχρι τέλους τοῦ βίου

του, τὸ ὅποιον ἐπῆλθε τῷ 347 π.Χ.

Τὴν ἀξίαν τοῦ μεγάλου τούτου φιλοσόφου μαρτυροῦσι τὰ ἔργα του, τὰ ὅποια δὲ ὅλων τῶν αἰώνων μέχρι σήμερον ἐπιμελῶς διετηρήθησαν. Εἶναι δὲ ταῦτα 36, πάντα διάλογοι, πλὴν τῆς Σωκράτους ἀπολογίας, ἡτις εἶναι λόγος. Ἐν αὐτοῖς δὲ Πλάτων ἐμιμήθη τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωκράτους, ἐπιγράφει δὲ αὐτοὺς ἀπό τινος τῶν διαλεγομένων προσώπων, ἀλλ᾽ ὅμως δὲ Σωκράτης εἶναι δὲ διευθύνων ἐν αὐτοῖς τὴν συζήτησιν.

Τὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνος οἵ νεώτεροι διήρεσαν εἰς 3 εἰδη· α') εἰς προπαρασκευαστικά, β') εἰς παραστατικά καὶ γ') εἰς κατὰ περίστασιν. Καὶ προπαρασκευαστικά μὲν εἶναι οἱ διάλογοι οἵ εἰσαγωγικοὶ εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Πλάτωνος· παραστατικά δὲ ἔκεινα, ἐν οἷς ἀναπτύσσεται τὸ φιλοσοφικὸν σύστημα αὐτοῦ· κατὰ περίστασιν τέλος ὀνομασθησαν ἔκεινα τὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνος, εἰς σύνταξιν τῶν δροίων ἔδωκεν ἀφοριμὴν περιστατικόν τι. Εἰς τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀνήκουσιν δὲ Κρίτων καὶ ἡ Ἀπολογία.

Ἡ γλῶσσα τοῦ Πλάτωνος εἶναι ἡ νέα Ἀττική, εἰς ἥν ἔγραψαν οἱ πλεῖστοι τῶν ὑητόδων. Οἱ Πλάτων καὶ δὲ Δημοσθένης ἀποτελοῦσι τὰς δύο κορυφὰς τοῦ ἀττικοῦ λόγου, δὲ μὲν πρῶτος ἀναπτύξας τὸν κάλλιστον πανηγυρικὸν λόγον, δὲ δεύτερος τὸν κάλλιστον πολιτικόν, ἀμφότεροι δὲ δύο παριστῶσι τὸ ὑψος τοῦ Ἑλληνικοῦ πεζοῦ λόγου. Διὰ τὸ κάλλος τοῦτο τοῦ λόγου αὐτοῦ δὲ Πλάτων ὀνομασθῇ **"Ομηρος τῶν φιλοσόφων καὶ θεῖος."**

πλέον: Ἐν XVII πλέον τι ποιήσειν = ὅτι θὰ κατορθώσῃς τι.
πλημμελές: (πλὴν-μέλος) τὸ ἐκτὸς μέλους, παράτονον, ἀνάμυστον.

πλοῖον: Ἐν I τὸ **πλοῖον** ἔχει τὸ ἄρθρον, διότι σημαίνει τὸ γνωστὸν πλοῖον, ὅπερ ἡτο ἡ θεωρίς ναῦς. Ἐν Φαιδρῳ λέγεται, ὅτι ἡτο τὸ πλοῖον τοῦ Θησέως, διὸ οὐ ἀπέπλευσεν ἔκεινος εἰς Κρήτην.

ποιέομαι-οῦμαι: περὶ πολλοῦ = φροντίζω πολὺ περὶ τινος, περὶ πλείστου ποιοῦμαι = προτιμῶ.

ποιέω - ὁ: κακῶς=κακοποιῶ· πρόττω κακῶς=δυστυχῶ.

ποιητέον: Ἐν X τοῦτο τίθεται ὡς β' ἀρχὴ τῆς συζητήσεως. Μετὰ τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς, ὅτι οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν, γίνεται δεκτὴ καὶ ἡ ἡθικὴ ἀρχή, ὅτι εἰς τὰς ουμφωνίας ἡμῶν καὶ ὑποσχέσεις πρέπει νὰ μένωμεν πιστοὶ καὶ νὰ μὴ παραβαίνωμεν αὐτάς.

πολιτεύομαι : φέρομαι, ζῶ ως πολίτης.

πολλοὶ (οἱ) : ὁ λαός, ὁ κόσμος.

πολὺ μάλιστα : πολὺ περισσότερον.

ποτέον : πρότερον νὰ πίνῃ.

πότερον οὖν : Ἐν XV οἱ νόμοι μεταχειρίζομενοι τὸ ὄητο-ρικὸν τοῦτο σχῆμα τῆς ἐφωτήσεως ζητοῦσι νὰ μάθωσι, τί θὰ κάμῃ ὁ Σωκράτης, διὰ νὰ ζήσῃ φυγάς, τί ποιῶν κ.λ. ἀναιροῦσι δὲ καὶ τὸ σπουδαιότατὸν τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ Κοίτωνος, τὸ τῶν παίδων, δι' οὗ ἥλπιζεν οὗτος, ὅτι θὰ πείσῃ τὸν Σωκράτη, καὶ ἀποδεικνύουσιν, ὅτι οὐδὲν ὀφελεῖ. Οὕτω καταδεικνύονται ἀνα-πόφευκτα τὰ βλαβερὰ ἀποτελέσματα τῆς μελετωμένης πράξεως.

πού : ἐνδοιαστικὸν = ἀν δὲν ἀπατῶμαι, ἵσως μετὰ τοῦ **δὴ** μάλιστα τιθέμενον ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ μόνον.

πρακτέον : πρότερον νὰ πράξωμεν (αὐτό). Τὰ εἰς τέος δημα-τικὰ δηλοῦσι τὸ πρότον.

πραότερα : ἡμερώτερα, ἔλαιφρότερα.

πράττω : ἐν V πράξουσι (ἀμεταβ.) = θὰ γίνωσιν.

πρὸν : μετ' Ἀπαρ. πρὸν δεῖν = πρὸν νὰ γίνῃ ἀνάγκη.

προσδίδωμι : προδίδω, ἀφήνω τι νὰ χαθῇ. Ἐν V τὰ ἀντί-θετα **προσδοῦναι — σωθῆναι**, χάριν ἐμφάσεως.

προαγορεύω : προκηρύττω, λέγω ἐκ τῶν προτέρων. Ἐν XIII προαγορεύομεν ἔξειναι = προκηρύττομεν, ὅτι ἐπιτρέπεται.

προμηθέομαι-οῦμαι : προνοῶ, φοβοῦμαι. Ἐκ τούτου τοῦ μέρους (IV) ἀρχεται ἡ πρόδοδος τῆς εἰσβολῆς τοῦ διαλόγου. Ὑπο-χωρήσας πως ὁ Κοίτων εἰς τὰ ὑπὸ Σωκράτους περὶ τῆς κοινῆς γνώμης λεγόμενα ἀνωτέρῳ ἐρωτᾷ αὐτόν, μήπως ἀρνεῖται νὰ ἔξελθῃ, διότι φοβεῖται, μὴ πάθωσιν οἱ φίλοι του. Διὰ τῆς ἐφω-τήσεως ταύτης δίδεται εἰς αὐτὸν λαβὴ δευτέρου ἐπιχειρήματος, τοῦ κινδύνου τῶν φύλων. Φυσικὸν ἡτο βεβαίως νὰ ἔχεινδύνευσον οὗτοι ἐν οἰζδήποτε πόλει καὶ ὑπὸ οἰονδήποτε πολίτευμα τοιαῦτα πράττοντες, ἀλλ᾽ ἐν Ἀθήναις διέτρεχον πολὺ μεγαλύτερον κίν-δυνον διὰ τὸ πλῆθος τῶν συκοφαντῶν καὶ ἡ ὑπόνοια τοῦ Κοί-τωνος περὶ τοῦ φόβου τοῦ Σωκράτους εἶναι λογικωτάτη ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπόκρισις αὐτοῦ εἰς τὸν φόβον τοῦτον τοῦ φύλου του εἶναι πολὺ λογική καὶ ἀγάπης δηλωτική. Ποία εἶναι αὕτη ; καὶ διατί εἶναι τοιαύτη ;

προσοίμιον : Τοῦτο φιλάνει μέχρι τοῦ κεφ. III, διαιρεῖται δὲ εἰς 2, ὃν τὸ α' μέχρι τοῦ τέλους τοῦ I καὶ τὸ β' μέχρι τέλους τοῦ II. Τὸ α' περιέχει τὴν σκηνὴν τοῦ διαλόγου καὶ τὴν λυπηρὰν ἀγγελίαν περὶ τοῦ πλοίου· τὸ β' τὴν ἀπαρεξίαν καὶ τὸ ὄνειρον τοῦ Σωκράτους. Οὕτως ἐν τῷ προσοίμῳ μετὰ τὸν κατατοπισμὸν ἡμῶν τὰ λοιπὰ χοησιμεύουσιν εἰς ζωηρὸν εὐθὺν χαρακτηρισμὸν τῶν διαλεγομένων προσώπων. Η ἀντίθεσις μᾶλιστα τῶν χαρακτήρων συντείνει τὰ μέγιστα εἰς τὴν ζωηρότητα τῆς εἰκόνος καὶ δεικνύει ἐκ πρώτης ὅψεως τοῦ καλλιτέχνου τὴν δύναμιν.

πρὸς θεῶν : δὶ ἀγάπην τῶν θεῶν.

πρὸς τῆς φυγῆς : ἀντὶ τῆς ἔξορίας.

προτίθημι : προτείνω. ¹Ἐν XIII προτιθέντων ἡμῶν = ἐν ῥημεῖς προτείνομεν.

πρὸς τοῦ ἀδικεῖν : ἀντὶ τῆς ἀδικίας, ἀπέναντι τῆς ἀδικίας.

πρῷ : πρῶτη, ἐνωρίζει. Οὐ πρῷ ἔτι ἐστὶν (I)=δὲν εἶναι πλέον πρῶτη (ἐπέρασε δηλ. ἡ ὥρα). ²Αφ' οὐ δηλ. ἡρώτησεν ὁ Σωκράτης τὸν Κρίτωνα, διατί ἦλθε τοιαύτην ὥραν, συλλογισθεὶς ὅτι δυνατὸν νὰ ἀπατᾶται (διότι πολλάκις συμβαίνει ὁ κοιμόμενος, ὅταν ἔγείρηται, νὰ νομίζῃ ὅτι εἶναι ἀκόμη πολὺ πρωΐ, ἐν ῥῃχει παρέλθει ἡ ὥρα), ἐρωτᾷ, μήπως δὲν εἶναι πλέον πρῶτη, δηλ. παρῆλθεν ἡ ὥρα καὶ ἔγω νομίζω ὅτι εἶναι ἀκόμη πρωΐ; ³Η ἐπανορθωτικὴ αὕτη ἐρώτησις εἶναι φυσικωτάτη.

Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ὅλη σκηνή, ἡν ὁ συγγραφεὺς ζωγραφίζει ἐνταῦθα, ἵνα εἰσαγάγῃ ἡμᾶς εἰς τὸν διάλογον.

πρώτων μὲν : ⁴Ἐν XV τὰ κακά, τὰ δποῖα θὰ συνέβαινον εἰς τὸν Σωκράτη δραπετεύοντα, διακρίνουν οἱ Νόμοι εἰς κακά, τὰ δποῖα θὰ συνέβαινον εἰς αὐτόν, ἀν μετέβαινεν εἴς τινα τῶν ἐγγύτατα πόλεων, καὶ εἰς κακά, τὰ δποῖα θὰ ὑφίστατο οὗτος, ἀν ἐφευγενεν εἰς Θεσσαλίαν. ⁵Ωστε ἡ ἀντίθεσις τοῦ πρώτου μὲν εἶναι τὸ ἄλλ' ἐκ μὲν τούτων τῶν τόπων ἀπαρεῖς κ. λ.

πώποτε : ποτὲ μέχρι τοῦδε.

πῶς γὰρ οὐ ; = βέβαια πῶς ὅχι;

ὅραδίως : μετὰ τοῦ φέρω = ἀγοργύστως ὑποφέρω. Τὸ ἐναντίον βαρέως ἢ χαλεπῶς φέρω.

ἔραθυμότατα : ἀναπαυτικώτατα.

σεμνός : σεβαστός⁶ σεμνότερος : σεβαστότερος.

σιγῇ : ἐπίρρ. τροπ. σιωπηλῶς.

σ-

Σιμίας : (ἐκ τοῦ σιμὸς) Σῖμος, Σιμίας. Οὗτός ἦτο πλούσιος Θηβαῖος καὶ φιλόμουσος, ὃς καὶ δὲ κατωτέρῳ ἀναφερόμενος Κέρης, ἀφωσιωμένοι φίλοι καὶ δπαδοὶ τοῦ Σωκράτους.

σκέμμα : σκέψις, θεωρία.

σκευή : στολή.

σκοπέω-ῶ : ἔξετάζω, σκέπτομαι, συλλογίζομαι. Διὰ τοῦ σκοπῶμεν ἐν ΙΧ γίνεται πρότασις τοῦ Σωκράτους πρὸς τὸν Κρίτωνα περὶ ἔξετάσεως τοῦ δικαίου τῆς δραπετεύσεως.

σπεύδω : ἀναγκάζω, βιάζω νὰ γίνῃ τι.

σπουδῆ : σπουδαίως.

στερέομαι-οῦμαι : Ἐν ΗΙ δὲ προμ. ἐστερηθμαὶ ίσοδυναμεῖ πρὸς τετελ. μέλλοντα = τοῦ ὅτι θὰ ἔχω στερηθῆ.

στρατεύομαι : ὑπηρετῶ ὡς στρατιώτης, ἐκστρατεύω. Τὰς στρατιωτικὰς ἀποδημίας αὐτοῦ ἀναφέρει αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐν XVII τῆς Ἀπολογίας του, ἥσαν δὲ αὗται ἡ εἰς Ποτείδαιαν (τῷ 432 π. Χ.), ἡ εἰς Δήλιον (424) καὶ εἰς Ἀμφίπολιν (422).

συκοφάνται : οὕτως ἐλέγοντο τὸ πρῶτον οἱ καταγγέλλοντες τοὺς συλλέγοντας τοὺς καρποὺς τῶν ιερῶν συκῶν τῶν ἐντὸς τῶν εἰς τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν ἀφιερωμένων κτημάτων (τεμενῶν). Ἡ συγκομιδὴ αὕτη τῶν σύκων καὶ οἰκειοποίησις αὐτῶν ὑπὸ μὴ δικαιουμένων εἰς τοῦτο ἦτο φυσικῶς ἀπηγορευμένη καὶ κολάσιμος, διὰ τοῦτο δὲ καὶ κατηγγέλλοντο οἱ τὴν ιερόσυλίαν ταύτην διαπράττοντες, οἱ δὲ καταγγέλλοντες αὐτοὺς ἐλέγοντο, ὡς προείπομεν, συκοφάνται (ἐκ τοῦ σῦκα — φαίνω = φανερώνω τὰ κλοπιμαία σῦκα) ἐπειδὴ ὅμως πολλάκις ἐγίνετο κατάχρησις τῆς καταγγελίας ταύτης, καταγγελλομένων καὶ ἀδόφων, ἐπεκράτησεν ὕστερον νὰ καλῆται συκοφάντης ὁ ψευδῶς καταγγέλλων τινὰ καὶ μᾶλιστα, ἵνα λάβῃ παρ’ αὐτοῦ χρήματα. Ἐπὶ Σωκράτους εἶχε παραγίνει τὸ κακὸν τοῦτο καὶ πολλοὶ ἥσαν ἐν Ἀθήναις οἱ ἀπὸ συκοφαντίας ζῶντες.

συχνός : Ἐν ΙV ἐπὶ χρημάτων λεγόμενον σῆμαίνει **πολλὰ χρήματα**.

Σωκράτης : Ὁ Σωκράτης ἐγεννήθη τῷ 469 π. Χ., γονεῖς δὲ αὐτοῦ ἥσαν ὁ γλύπτης Σωφρονίσκος καὶ ἡ μαῖα Φαινωφέτη. Ἄν καὶ κατήγετο ἐκ πτωχῆς οἰκογενείας, εἶχεν ὅμως τὸ εὐτύπωμα, ὅτι ἐγεννήθη καὶ ἔζησεν ἐν Ἀθήναις καὶ μᾶλιστα κατὰ εἶναι λαμπροτάτην τῆς πόλεως ταύτης ἐποχήν, δηλαδὴ κατὰ τὰ

ελευταῖα ἔτη τῶν Μηδικῶν, ὅτε καὶ ὁ ἐσχατος πολίτης ἡδύνατο
ἀπολαύσῃ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ βίου τῆς πό-
λεως, ἐν γένει δὲ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῆς, ἀναστρεφόμενος μετὰ
τῶν ἔξοχων τῶν χρόνων ἐκείνων ἀνδρῶν. Περὶ τῆς παιδείας καὶ
τῶν διδασκάλων αὐτοῦ δὲν γνωρίζομεν τίποτε, φαίνεται δὲ ὅμως,
ὅτι ὁ Σωκράτης ἔλαβε τὴν τότε συνήθη ἐν Ἀθήναις παίδευσιν.
Περὶ τῶν γεωμετρικῶν μάλιστα καὶ ἀστρονομικῶν γνώσεων αὐ-
τοῦ ἀναφέρεται ὅτι ἥσαν τοιαῦται, ὥστε εἶχε πείραν καὶ τῶν
δυσκολωτάτων προβλημάτων.

"Ωριμος ἦδη τὴν ἡλικίαν ὁ Σωκράτης συνανεστράφη μετὰ
πολλῶν, παρ' ὧν πολλάς ἀφορμάς πρὸς ἔρευναν καὶ γνῶσιν ἔλαβε.
Τοιοῦτοι ἥσαν οἱ Πρωταγόρας, Γοργίας, Ἰππίας, Πρόδικος, ὁ
ποιητὴς Εὐριπίδης καὶ ἄλλοι. Πρὸς τούτους ὁ Σωκράτης ἔλαβε
τελείαν γνῶσιν τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν συστημάτων τῶν πα-
λαιοτέρων καὶ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ φιλοσόφων. Κατ' ἀρχὰς μὲν
ἥκολούθησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρός, ἀλλ' ἐγκατέλιπεν αὐτὸ
μετ' ὀλίγον, διότι ἐφόρει, ὅτι ἡτο προωρισμένος νὰ ἐργάζηται
ὑπὲρ τῆς ἡμικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς τελειοποίησεως ἕαυτοῦ τε καὶ
τῶν ἄλλων. Τοιαύτην εἶχε μάλιστα πεποίθησιν περὶ τούτου τοῦ
προορισμοῦ, ὥστε ἔλεγεν, ὅτι ἡτο προστεταγμένον τοῦτο εἰς αὐ-
τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὴν πεποίθησιν ταύτην ἐνίσχυσε τὸν Σω-
κράτη καὶ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, τὸ δοιοῖν ὀνόμασεν αὐτὸν
ἀνδρῶν ἀπάντων σοφώτατον. Τοῦτο ἀκούσας ὁ Σωκράτης ἡδέ-
λησε νὰ μάθῃ ἂν ἡτο ἀλήθες, καὶ ἥρχισε νὰ ἐξετάζῃ πάντας τοὺς
τότε νομίζουμένους σοφούς. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως δὲ ταύτης προέκυ-
ψεν, ὅτι οὔτε αὐτὸς οὔτε ἄλλος τις ἡτο σοφός, ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι
ἐνόμιζον ὅτι ἥσαν σοφοί, ἐν φῷ δὲν ἥσαν, ὁ δὲ Σωκράτης ἀνε-
γνώριζε τὴν ἀμάθειαν αὐτοῦ. διότι ἐλεγεν ὅτι ἐν οἴδεν, ὅτι οὐ-
δὲν οἴδεν. Οὕτως ὅμως ἐγεννήθη ἐν τῷ Σωκράτει ἡ τάσις τοῦ
ἐξετάζειν ἕαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους. Βίος ἀνεξέταστος, ἔλεγεν, οὐ
βιωτός. Εἰς τοῦτο δὲ ἐπεδόθη μετὰ μεγίστης αὐταπιρνήσεως.
Οθεν, ἐν φῷ ἡτο πολὺ πτωχός, ἡ ὅλη του περιουσία μετὰ τῆς
οἰκίας δὲν ὑπερέβαινε τὰς 500 δραχμάς τῆς τότε ἐποχῆς, εἶχε δὲ
γυναῖκα καὶ τρίον τροφεῖς, ἐδίδασκεν ὅλως δωρεάν. Καὶ σχολὴν
μὲν καὶ μαθητὰς κυριολεκτικῶς δὲν εἶχε, τὴν φιλοσοφίαν ὅμως
αὐτοῦ ἀνέπτυσσε διαλεγόμενος πανταχοῦ, ὅπου ἡδύνατο νὰ εῦρῃ
συνηγμένους ἀνθρώπους, ἐν περιπάτοις, ἐν ἀγορᾷ, ἐν τοῖς γυ-

μναστηρίοις. Καὶ ἔλεγε μὲν ὡς τὰ πολλά, ὅσοι δὲ ἥθελον, ἥδύ-
ναντο νὰ ἀκούωσιν αὐτοῦ.

Εἰς τὰ πολιτικὰ ὁ Σωκράτης οὐδέποτε ἀνεμίχθη· τὸ πρὸς
τὴν πατρίδα δὲ δύως στρατιωτικὸν καθῆκον ἐξεπλήρωσε μετὰ
μεγίστης ἀνδρείας καὶ καρτερίας ἐν πολλαῖς ἐκστρατείαις. Οὗτως
ἐπολέμησεν ἐν Ποτειδαίᾳ τῷ 432, ἐν Δηλίῳ τῷ 424 καὶ ἐν Ἀμ-
φιπόλει τῷ 422.

*Απὸ δὲ θρησκευτικῆς καὶ ἡθικῆς ὄψεως ὁ Σωκράτης ἦτο
εὐσεβέστατος καὶ ἡθικώτατος. Οὐδεὶς οὐδέποτε οὐδὲν ἀσεβές οὐδὲ
ἀνόσιον οὔτε πράττοντος αὐτοῦ εἶδεν οὔτε λέγοντος ἥκουσεν.
*Ητο παράδειγμα καρτερίας, αὐταρκείας, σωφροσύνης, εὐσε-
βείας, φιλοπατρίας.

*Ο Σωκράτης διδάσκων ἐξήταζε τί εὐσεβές, τί ἀσεβές, τί κα-
λόν, τί αἰσχρόν, τί δίκαιον, τί ἄδικον καὶ τὰ τοιαῦτα. Πρώτι-
στον δὲ πάντων ἔλεγε, ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ πᾶς ἀνθρώπος τὸ
γνῶθι σαυτόν.

*Υπάρχουσιν δύως καὶ πράγματα, τῶν ὅποιων ἡ γνῶσις δὲν
εἶναι εὔκολος εἰς τὸν ἀνθρώπον. Ταῦτα κατὰ τὸν Σωκράτη ὁ
Θεὸς ἀποκαλύπτει εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς μαντικῆς, ἵδια
δὲ διά τινος ὑψηλοτέρας ἐμπνεύσεως, τοῦ καλούμενου *δαιμονίου*,
δηλ. διά τινος ζωηροῦ μέν, ἀλλ᾽ ἀσαφοῦς συναισθήματος τοῦ
ἀναρμόστου μελλούσης πράξεως. Τοῦτο δὲ ἔλεγεν ὁ Σωκράτης,
ὅτι συνέβαινε μάλιστα εἰς αὐτόν, τοῦ δαιμονίου προσημαίνοντος
ἔκαστοτε, τί ἔπρεπε καὶ τί δὲν ἔπρεπε νὰ πράττῃ.

*Η διδασκαλία αὕτη ἐφάνη πολὺ νεωτεριστικὴ εἰς τοὺς τότε
*Αθηναίους, ἡ περὶ δαιμονίου μάλιστα τοῦ Σωκράτους γνώμη
ἐνομίσθη, ὅτι προσέβαλλε τὴν πάτριον θρησκείαν. *Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ
πολιτικῆς καὶ ἡθικῆς ὄψεως ἀκόμη ὁ Σωκράτης ἐνομίσθη βλα-
βερός, τὸ μὲν διότι τινὲς τῶν μαθητῶν του, οἷος ὁ Κριτίας καὶ
*Αλκιβιάδης, ἐβλαψαν τὴν πατρίδα (οἱ μὲν πρῶτος γεννόμενος εἰς
τῶν τριάκοντα, ὃ δὲ δεύτερος διὰ τοῦ ἀλλοπροσάλλου χαρακτη-
ρος αὐτοῦ), τὸ δὲ διότι ἐδίδασκεν, ὅτι μόνον ἡ γνῶσις παρέχει
ἀξίαν εἰς τὸν ἀνθρώπον, καὶ οὕτως ἔκαμνε τοὺς μαθητάς του, ὃς
ἔλεγον, ἀλλαζόνας καὶ καταφρονητάς τῶν νόμων. Τούτων ἔνεκα οἱ
μετὰ τοὺς τριάκοντα τὴν ἀνόρθωσιν τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς
ἀρχαίας δόξης τῶν Αθηνῶν ἐπιδιώκοντες ἔθεωρησαν τὸν Σω-
κράτη ἐπικίνδυνον εἰς τὴν πολιτείαν καὶ ἐπομένως καταδιωκτέον.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκ τῆς ἔξετάσεως τῶν ἄλλων ὁ Σωκράτης εἶχε κάμει πολλοὺς ἔχθρούς, ἐπεδόθη κατ' αὐτοῦ καταγγελία (γραφή) τῷ 399 π. Χ. διὸ ἡς κατηγορεῖτο, ὅτι δὲν ἐπίστευε τοὺς θεούς, τοὺς δοπίους ἐπίστευεν ἡ πόλις, ἀλλ᾽ ἐζήτει νὰ εἰσαγάγῃ νέαν θρησκείαν, καὶ ὅτι διέφθειρε τοὺς νέους, ἐζητήθη δὲ ἡ εἰς θάνατον καταδίκη αὐτοῦ. Κατήγοροι αὐτοῦ ἦσαν ὁ πολιτικὸς Ἀνυτος (δημοκρατικὸς ἰσχυρὸς τῶν χορόνων ἐκείνων), ὁ Μέλιτος (ἴσως ὁ νιὸς τοῦ τότε δημωνύμου ποιητοῦ) καὶ ὁ ὥντωρ Λύκων. Τὸ δικαστήριον φαίνεται, ὅτι εἶχε σκοπὸν νὰ ἀμφώσῃ τὸν Σωκράτην· οὗτος ὅμως ἀπελογήθη ὑπεροφάνως, διὰ τῆς στάσεως δὲ αὐτοῦ ταύτης παρώδησε πολλοὺς τῶν δικαστῶν καὶ οὕτω διὰ μικρᾶς πλειοψηφίας κατεδικάσθη εἰς τὸν διὰ κωνείου θάνατον.

Ο Σωκράτης ἤκουσε τὴν καταδίκην αὐτοῦ μετ' ἀδιαφορίας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς αὐτοῦ δὲν ἔγινεν εὐθύνη, ἔμεινεν αὐτὸς 30 ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ. Τὸν χορόν τοῦτον τῆς φυλακήσεως του ὁ Σωκράτης διῆλθε φιλοσοφῶν ἀταράχως μετὰ τῶν φίλων του καὶ μαθητῶν του, οἵτινες ἐφοίτων πρὸς αὐτὸν συχνοί, ἀναπτύσσων εἰς αὐτοὺς μέχρι τῶν τελευταίων του στιγμῶν διάφορα φιλοσοφικὰ ζητήματα. Μάτην προσεπάθησαν οὕτοι νὰ πεισωσιν αὐτὸν νὰ δραπετεύσῃ, ἵνα σωθῇ. Ο Σωκράτης ἀπέρριψε τὰς προτάσεις αὐτῶν διδάξας διὰ τοῦ παραδείγματός του, ὅτι οὕτε ἀδικεῖν δεῖ οὕτε ἀνταδικεῖν οὐδένα, πολλῷ δὲ ἡττον τὴν πατρίδα, ἡς οὐδὲν ἄλλο σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον.

ταύτη : τροπ. ἐπίρρο.=οὕτω.

τείνω : ἀναπρέρομαι.

τεκμαίρομαι : συμπεραίνω.

τελευτάω-ῶ : (τὸν βίον) ἢ ἀπλῶς **τελευτῶ**=ἀποθνήσκω.

τελέω-ῶ : πληρώνω (χοήματα).

τηλικόσδε : τοιαύτης ήλικίας. Ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὸ κατωτέρω (X) **παίδων** ἀναδεικνύει ἔτι μᾶλλον τὸ ἄποπον τῆς ὑποθέμενης πράξεως, τοῦ **παίζειν** ἀντὶ **σπουδάζειν**.

τηλικοῦτος : ὁ ἐν τοιαύτῃ ήλικίᾳ ὁν. Ἐκ τῶν συμφραζομένων δηλοῦται, ἀν ἡ ήλικία είναι μεγάλη ἢ μικρά. Ο Σωκράτης ἦτο ἥδη 70 ἐτῶν. Ἰδὲ κεφ. XIV. Ἐν I τηλικοῦτον ὅντα : διατί οἱ τηλικοῦτοι δὲν πρέπει νὰ ἀγανακτῶσι διὰ τὸν θάνατον ; — Τί ὅμως γνωρίζομεν ἡμεῖς, ὅτι είναι μᾶλλον φυσικόν, ἀν μᾶλιστα ἐνθυμηθῶμεν τὸν μῆθον «γέρων καὶ θάνατος ;» — Ωστε

ποῖος ἔχει περισσότερον δίκαιον, ὁ Σωκράτης λέγων ταῦτα ἢ ὁ Κρίτων τὰ κατωτέρω καὶ διατί ὁ Σωκράτης σκέπτεται οὕτω;

τήμερον : σήμερον.

τηνικάδε : ἐπίρρο. χρον. τοιαύτην ὥστα. Πρῶτος, ὡς βλέπομεν, διμιλεῖ ὁ Σωκράτης. Ἐκ τῶν κατωτέρω νοοῦμεν, ὅτι ὁ διάλογος γίνεται ἐντὸς τοῦ δεσμωτηρίου. Ἡ ἐρώτησις δὲ πρώτου τοῦ Σωκράτους εἶναι φυσικωτάτη.

τιμάσματα δῆμαι : ἐπὶ δικαστηρίου=προτείνω ποινήν, ἐκτιμῶ τὸν ἔαυτόν μου. Ἐπὶ δικαστῶν λέγεται τὸ **τιμᾶ**, ἐπὶ δὲ τὸν διαδίκων τὸ **τιμᾶσματα**. Κατὰ τὸν νόμοντος ἐδικαϊοῦτο ὁ κατηγορος νὰ δρίσῃ τὴν ἐπιβλητέαν ποινήν, εἴτα δὲ ὁ κατηγορούμενος νὰ προτείνῃ μετριωτέραν (ἀντιτιμᾶσθαι ἢ ὑποτιμᾶσθαι).

τίμιος : πολύτιμος· **τιμιώτερος** : πολυτιμότερος.

τίς : Ἐν Χ τινὶ μὲν τρόπῳ, τινὶ δὲ οὐ=κατά τινα μὲν τρόπον, ἄλλοτε μέν... ἄλλοτε δὲ ὅμιλοι.

τιτρώσκομαι : πληγώνομαι. Μέλλ. τρωθήσομαι.

τοίνυν : λοιπόν.

τρίτατος : τρίτος (ποιητικῶς).

τριχῆ : ἐπίρρο. τροπ.=κατὰ τοءὶς τρόπους. Ἐπειδὴ ὁ Κρίτων ἀνωτέρω παρεδέχθη τὰ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους διὰ τῶν Νόμων λεγόμενα ὃς ἀληθῆ, ἀνευ δύμως ἀποδεῖξεως, ὁ Σωκράτης νομίζει ἀναγκαῖον νὰ φέρῃ ἀποδεῖξεις τῆς ἀληθείας τούτων καὶ νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ ἀμάρτημα, τὸ δόπον διαποτάτει ὁ εἰς τὸν νόμον τῆς πατοίδος ἀπειθῶν, φανταζόμενος πάλιν, ὅτι, ὅσα λέγει, λέγονταν αὐτὰ οἱ Νόμοι. Ἡ παρανομία αὕτη εἶναι τῷ ὄντι τριπλῆ, διότι ὁ ἀπειθῶν εἰς τὸν Νόμον ἀσεβεῖ πρὸς τὴν πατοίδα ὡς πρὸς μητέρα, ὡς πρὸς τροφὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ ἔτερον τῶν συμβληθέντων προσώπων, καθιστῶν τὸ συμβόλαιον ἔτεροβαρές, ὅπερ ἄδικον.

τροφή : ἀνατροφή.

τροφὴ καὶ παιδεία : ἵδε παιδεία καὶ τροφή.

τυγχάνω : μέλλ. τεύχομαι=θὰ τύχω, θὰ πάθω· τυγχάνω διμολογηκώς : τυγχάνω νὰ ἔχω δώσει οὕτοσχεσιν.

τύχη : μέση λέξις, σημαίνοντα εὐτυχίαν ἢ δυστυχίαν. Ἐν Ι τῇ παρ. τύχη=θὰ τὴν παροῦσαν δυστυχίαν.

τύχη ἀναθῆ : ἡ ὥστα ἡ καλή, μὲ τὸ καλόν. Διὰ τῶν λέξεων τούτων δηλοῦνται ἐν Η ἡ ψυχικὴ γαλήνη καὶ ἀταραξία τοῦ Σωκράτους. Τὸ αὐτὸ δηλοῖ καὶ ἡ ἐπαναφορὰ **ταύτη**—**ταύτη** μετὰ τοῦ **ἔστω**.

υιός : πληθ. νίεῖς. Ὁ Σωκράτης εἶχε 3 γένούς, ως δὲ τίδιος λέγει (ἐν Ἀπολογίᾳ ΧΧΙΠ), όν δὲ εἷς μειούσιον, οἱ δὲ δύο παιδία.

ὑπακούω : ἐπὶ θυρώδου ἢ δεσμοφύλακος=ἀνοίγω.

ὑπάρχω : μετὰ δοτ. ὑπάρχει τινὶ = ὑπάρχει εἰς τινα, ἔχει τις. Πῶς χαρακτηρίζεται ὁ Κρίτιον λέγων ταῦτα;

ὑπεικτέον : Ἐν XII οὐχὶ ὑπεικτέον=δὲν πρέπει νὰ ὑποχωρῶμεν, νὰ ἀποφεύγωμεν, δηλ. νὰ θέλωμεν νὰ ἀπαλλαγῶμεν τῶν ὑποχρεώσεων ήμῶν.

ὑπείκω : ὑποχωρῶ, ὑποτάσσομαι.

ὑπέρ : Ἐν V ὑπέρ σοῦ καὶ ὑπέρ ήμῶν=διὰ λογαριασμόν σου καὶ διὰ λογαριασμὸν ήμῶν τῶν φίλων σου.

ὑποβλέπω : βλέπω μὲ ἄγριον βλέμμα καὶ ὑπόπτως.

ὑπολογίζομαι : λογαριάζω.

ὑφηγέομαι-οῦμαι : ὅδηγῶ.

φαίνομαι : Ἐν XVI φαίνεται σοι ἀμεινὸν εἶναι = φαίνεται ὅτι εἶναι καλύτερον διὰ σέ.

φάσκων : μετοχὴ τοῦ φημί. Ἐν V φάσκοντά γε δὴ=ὅταν μᾶλιστα ισχυρίζεσαι.

φαῦλος : εὐτελής· **φαυλότερον** (VIII) : λέγεται εἰδωνικῶς, διορθώνει δὲ τὴν εἰδωνείαν διὰ τοῦ κατωτέρῳ **τιμιώτερον**. Ἐξαιρομένης οὗτω τῆς σπουδαιότητος τῆς ψυχῆς, ἔξαίρεται καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ φροντίζειν περὶ τῆς γνώμης τῶν ἐπαΐσθιτων τὰ δίκαια. **φαυλότατος**=δ χειρότερος.

φέρε : Προστακτικὴ ισοδύναμος πρὸς μόριον παρακελευσματικὸν=ἐμπρός, λέγε. Ἐν XII φέρε γάρ=εἰπε δηλαδή.

φεύγω : εἴμαι φυγάς.

φημί : ισχυρίζομαι, παραδέχομαι.

φίλος : ἀγαπητός· φίλος ἐταῖρος=ἀγαπητός φίλος. **φίλον**=ἀγαπητόν, ἀρεστόν. Ἐν VI τὸ ὦ **φίλε Κρίτων**, δηλοὶ μεγάλην ἀταραξίαν. Ἐντεῦθεν ἀρχεται ἡ πλοκὴ τοῦ διαλόγου.

φυτεύω : μεταφρ. γεννῶ.

χαίρω : ἐῶ χαίρειν=ἀμελῶ, δὲν με μέλει.

χαλεπαίνω : δργίζομαι.

χαλεπός : δύσκολος, δυσάρεστος. Ἐν VI χαλεπωτέρα=χειροτέρα.

χάριν ἢ χάριτας δμολογῶ : χρεωστῶ εὐγνωμοσύνην, χίριν.

χρήματα : οἱ παλαιοὶ ἐνόμιζον αἰσχρὸν νὰ προτιμᾶ κανεὶς τὰ χρήματα παρὰ τοὺς φίλους, διότι πράγματι τοῦ εἴλικρινοῦ καὶ πιστοῦ φίλου οὐδὲν πολυτιμότερον, ἀλλὰ καὶ οὐδὲν σπανιώτερον. Ὁ Κρίτων ὡς ἀληθῆς φίλος αἰσχύνεται νὰ λεζθῇ, ὅτι δὲν εἶναι πιστὸς καὶ εἴλικρινής. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰδημένων βλέπομεν, ὅτι ὁ Κρίτων πρῶτον μὲν προτείνει εἰς τὸν Σωκράτη νὰ φρύγῃ, ἔπειτα δὲ προσπαθεῖ νὰ πείσῃ αὐτὸν εἰς τοῦτο φέρων ὡς ἐπιχείρημα τὴν κακὴν φήμην, ὥστις θὰ διαχυθῇ περὶ αὐτοῦ ὡς φιλαργύρου μᾶλλον ἢ φίλου. Ἐκ τούτων ἄρα δῆλον, ὅτι ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ θέμα τοῦ διαλόγου διὰ τῆς δηλώσεως τοῦ σκοποῦ. Τὸ τοιοῦτον λέγεται τεχνικῶς **εἰσβολὴ** τοῦ διαλόγου. Καὶ ή μὲν δίλωσις τοῦ σκοποῦ εἶναι ἡ πρότασις τοῦ Κρίτωνος, αἱ δὲ καταβαλλόμεναι διὰ συλλογισμῶν προσπάθειαι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ εἶναι τὰ ἐπιχείρηματα. Ἐνταῦθα λοιπὸν (III) εἶναι ἡ πρότασις τοῦ Κρίτωνος καὶ τὸ α' ἐπιχείρημα. Ἔπειτα δ' ἔρχεται ἡ ἀπόκρισις τοῦ Σωκράτους.

χρηστὴ δόξα : δρυθὴ γνώμη· τὸ ἀντίθετον **πονηρὰ** = ἐσφαλμένη. Ἐκ τοῦ VI ἄρχεται ἡ **πλοκὴ** τοῦ διαλόγου.

χρῶματι : κάμνω χρῆσιν.

χωρίς : πλήν, ἐκτός.

ἄδει : ὡς ἔξης.

ἄδει : εἰδικὸν = ὅτι (δῆμεν). Ἐν X ὡς οὐδέποτε δρυθῶς ἔχοντος = ὅτι (κατὰ τὴν γνώμην ήμῶν) οὐδέποτε ἔχει δρυθῶς.

ἄδει : αἰτιολ. = διότι. Ἐν VI ὡς ἐγὼ = διότι ἐγώ. Διὰ τούτων αἰτιολογεῖται ἡ συζήτησις τοῦ πράγματος. Ὁ Σωκράτης λέγει, ὅτι εἶναι τοιοῦτος, ὥστε μόνον εἰς τὸν δρυθὸν λόγον νὰ πείθηται καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο, ἐπομένως καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος προτεινόμενον ἀνάγκη νὰ συζητηθῇ καὶ κριθῇ συμφώνως πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦτον τοῦ Σωκράτους. Ἐκ τούτου δὲ Σωκράτης καταφαίνεται ἀνθρωπος ἡθικῶν ἀρχῶν, χαρακτήρα σταθερὸς καὶ ἀδαμάντινος, ὃν οὐδὲν δύναται νὰ πτοήσῃ καὶ ἔξαναγκάσῃ εἰς παράβασιν τοῦ καθήκοντος.

ἄδει : μετ' ἄλλου ἐπιφρόνιματος ἐν πλαγίαις ἐφωτήσεσιν = πόσον λ. χ. ὡς ήδεως καθεύδεις = πόσον γλυκὰ κοιμᾶσαι. Μετὰ δὲ τῶν ὑπερθετικῶν ἐπιτείνει αὐτά, λ. χ. ὡς ἡδιστα = ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνχαριστότατα.

ἄσπερ : ὡς ἀκριβῶς.

ώφελον : μετὰ τοῦ εἰ λγάρ=εὐχὴν ἀνεκτέλεστον εἰ γάρ ὕφελον οἵοι τοῦ εἶναι=εἴθε πρόγματι νὰ ἡσαν ἵκανοι. Εὐχὴν ἀνεκτέλεστον σημαίνει τὸ ὕφελον καὶ ἀνευ τοῦ εἰ λγάρ.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΚΡΙΤΩΝΟΣ

Α'. Προσίμιον (I. II).

- 1) Ἡ σκηνὴ τοῦ διαλόγου καὶ ἡ λυπηρὰ ἀγγελία.
- 2) Ἡ ἀπαραξία τοῦ Σωκράτους καὶ τὸ ὄντειρον αὐτοῦ.

Β'. Εἰσβολὴ τοῦ διαλόγου (III—V).

- 1) Ἡ πρότασις τοῦ Κρίτωνος καὶ τὸ α' ἐπιχείρημα (III).
- 2) Ἡ ἀπόκρισις τοῦ Σωκράτους.
- 3) Τὸ β' ἐπιχείρημα τοῦ Κρίτωνος (IV).
- 4) Ἄλλα ἐπιχειρήματα αὐτοῦ (V).

Γ'. Πλοκὴ τοῦ διαλόγου (VI—XVI).

- I. Ἡ πρότασις τοῦ Σωκράτους περὶ συζητήσεως (VI).
- II. Ἡ περὶ δοξῶν συζήτησις (VI—VII). Ἀρχὴ αὐτῆς ἡθικὴ.
- III. Ἀποτέλεσμα τῆς παραβάσεως τῆς ἐν συζητήσει ἀρχῆς καὶ συμπέρασμα (VIII). Δεύτερον ζήτημα καὶ δευτέρᾳ ἡθικὴ ἀρχὴ.
- IV. Ηρότασις τοῦ Σωκράτους περὶ ἔξετάσεως τοῦ δικαίου τῆς δραπετεύσεως (IX).
- V. Αὐτὴν ἡ ἔξετασις (X—XVI).
 - α') Αἱ ἡθικαὶ ἀρχαὶ τῆς ἔξετάσεως (X).
 - β') Ἡ προσωποποίησις τῶν νόμων (XI—XVI).
- 1) Ἐρώτησις τῶν νόμων περὶ τοῦ μεγέθους τῆς ἐπιχειρουμένης πράξεως καὶ αἰτιολογία αὐτῆς (XI).
- 2) Τὸ πολύτιμον καὶ σεβαστὸν τῆς πατρίδος (XII).
- 3) Τὸ ἀμάρτημα τοῦ ἀπειθοῦντος εἰς τὸν νόμον (XIII).
- 4) Ἀπόδειξις τῆς ἐνοχῆς τοῦ Σωκράτους εἰς τὸ ἀμάρτημα τοῦτο καὶ προτροπὴ αὐτοῦ εἰς τήρησιν τῶν νόμων (XIV).
- 5) Τὰ ἐπιβλαβῆ ἀποτελέσματα τῆς μελετωμένης πράξεως (XV).
- 6) Ὁ ἐπῆλογος τῶν νόμων (XVI).

Δ'. Ἐξοδος τοῦ διαλόγου (XVII).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΗΛΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πρὸς

τοὺς ἔκδότας κ. κ. Ἰωάν. Δ. Κολλάρον καὶ Σίαν

Ἄνακοινοῦμεν ὅμην ὅτι δι' ἡμετέρας ταῦταφίθμου καὶ ἀπὸ 23 Ιουνίου 1930 πρᾶξεως καταχωρισθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 86 τῆς 15 Ιουνίου 1930 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τετῦχος Β'), ἐνεκρίθη συμφώνως τῷ Νόμῳ 3438 τὸ ὑφ' ὅμῶν ὑποβληθὲν βιβλίον *N. Μπακεβανάκι «Πλάτωνος Κοίτων»* διὰ τὴν πέμπτην τάξιν εοῦ ἔξαταξίου *Γυμνασίου*, διὰ τέσσαρα σχολικὰ ἔτη, ἢτοι ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1933—1934 ὑπὸ τὸν δρόν ὅπως κατα τὴν ἔκτυπωσιν αὐτοῦ ληφθῶσιν ὑπ' ὅφει καὶ ἐκτελεσθῶσιν αἱ ὑπὸ τῆς οὐκείνης ἐπιτροπῆς ὑπόδειχθεῖσαι τροποποιήσεις

Ο. Υπουργὸς
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

“Ἀρθρον Βανοῦ Π. Διατάγματος «Περὶ τοῦ τρόπου
τῆς διαταμήσεως τῶν ἐγκεκριμένων διδακτικῶν βιβλίων».

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως των ἐπιτρέπεται νὰ πολῶνται ἐπὶ τιμῆ ἀντοτέρᾳ καὶ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης ἄνευ βιβλιοσήμου τιμῆς, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν δρόν ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἔξωφύλλου ἡ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυπωθεῖται τὸ παρὸν ἄρθρον.

